

REC65.A100.6721

2.

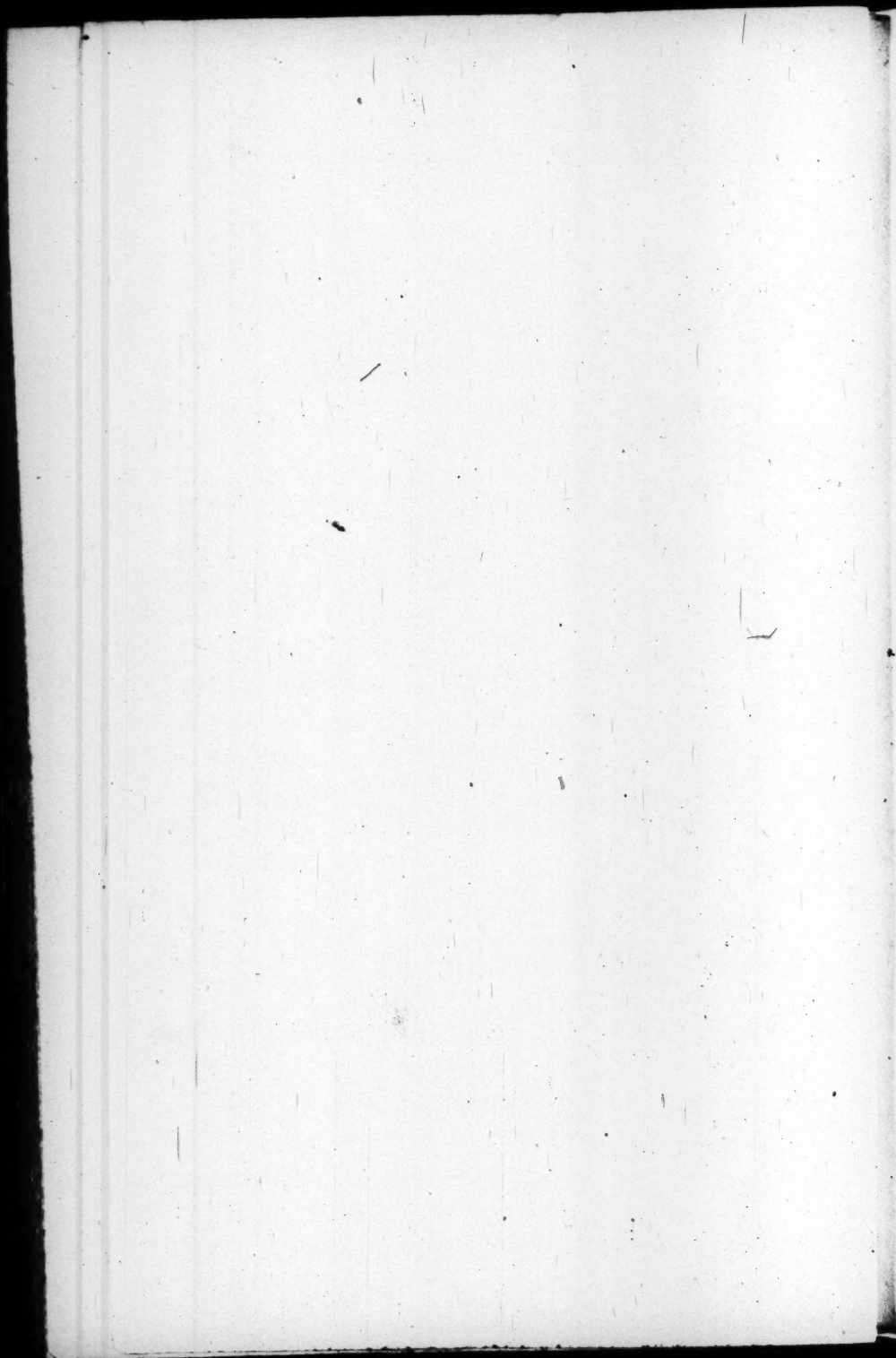
CENTUM
FABULÆ

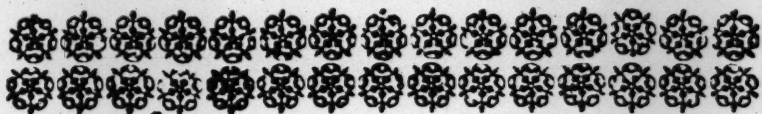
EX
ANTIQUIS
AUCTORIBUS
DELECTÆ,

ET
A GABRIELE FAERNO
Cremonensi, Carminibus explicatæ.

LONDINI,

*Impensis H. Brome, apud quem prostant venales
sub Signo Bombardæ in Cæmeterio
Paulino, MDCLXXII.*

GUALTERUS POPE

Medicinæ Doctor

OXONIENSIS

LECTORI SALUTEM.

*PERI thesaurum cuius te, Amice
Lector, participem fieri valdè cupio;
Nempe hunc Libellum, auro & Gem-
mis præstantiorem. Debetur huic,
jure merito, in Scholis publicis lo-
cus; unde exulent velim, saltem ex classibus in-
ferioribus, Ciceronis Officia, Virgilius, Hora-
tius & Terentius; non enim isti ætati con-
veniunt.*

*Autor eram Bibliopola, ut eum typis elegantibus
excudendum curaret; credebam nimirum fore ex
re sua, si id faceret.*

*Non me pœnitet temporis quod insumpsi, in le-
gendo, relegendo & emendando hoc libro; insumpsi
autem non paululum: non pœnitet inquam me,
qui jam diu nuces reliqui.*

LECTORI.

Quodcunque petis, en hic adest; hic est scilicet, sine Ambitiosis ornamentis elegantia; sine affectata oratione verborum delectus & puritas; sine circuitione & ambagibus perspicuitas; sine obscuritate brevitatis; insignis morum probitas; carminum grata varietas; mirum ubique acumen, & cum jucundo utile feliciter comixtum.

Æquè profuturum auguror discipulis & Ludimagistris: Illi invenient quod delectet, & instruat, & quod ipsorum molle lutum ad virtutis exemplar effingat; hi quod admirentur, & imitentur: utrisque exemplo poterit esse, omnibus usui, & documento.

Ita serēs habet si quid mihi inest sanæ mentis; & profecto, hac in re, ego me haud magnoperè insanire arbitror.

Non ago res meas; si publico commodo quovis modo inservire poterim, erit mihi loco maximi quæstus. At nolote pluribus detinere, nolo jures in verba mea; conjule Autorem, & crede tibi ipsi. Vale.

Dabam Londini.

XIV. KAL. X^{bris}

Anno MDC LXXI.

Carolo

CAROLO BORROMÆO.
S.R.E. PRESBYTERO CARD. AMPLISS.
SILVIUS ANTONIANUS S. D.

*Q*UANTA in puerorum institutione, & disciplina cum privatim à parentibus, tum à magistratibus publicè cura & diligentia adhibenda sit, Carole Cardinalis amplissime, veterum Philosophorum libri nobis indicio esse possunt; in quibus quàm plurima, quæ ad puerilem educationem pertinent, graviter & copiose explicata sunt, neque, ut arbitror, injuria. Magna est enim principii vis, multumque adeo omni in re interest, quodnam potissimum exordium sumpserit, nam quemadmodum ex minutissimo semine tantas arbores gigni, & procreari cernimus: item in homine accidit, ut quæ ab ineunte ætate quasi quedam semina virtutum aut vitiorum animo exceperit, ea tamquam fibræ primum, & radicibus quibusdam inhereant, deinde sensim adulta ad extremum latissimè diffundantur. Quocirca summa vigilantiâ opus est; dandæque opera, ut tenera illa ætas quæ molliissimæ cære persimilis, ad artificis arbitrium faciliè fingi & commutari potest, liberilibus studiis, bonisque moribus imbuetur; quod si nutrices in puerorum infantium corpore formando, & componendo multum laborare animadvertimus, ne quod membrum distortum sit, nève immoderatus productum, aut contractum: quanto id accuratius in animo, dum adhuc mollis, ut ita dicam, & flexibilis est, servari debet? cum præsertim illius admirabilis pulchritudo non ad ornatum solum, sed multò magis ad singularem utilitatem nobis à naturæ donata sit? nam & nos ipsos, beatos reddidit, & quod mirum est, suo decore alios quoque formosos efficit, ac sanctissime à parentibus in filios derivatur, plerumque etiam longa nepotum serie propagari solet, hinc illud quod gravissimum poetam, & optimum auctorem.

Fortes

Fortes creantur fortibus & bonis :
Est in juvenis , est in equis patrum
Virtus, nec imbellem feroces
Progenerant aquilæ columbam.

Ceterum si quis cum eo puero, qui ad virtutem informari debeat, gravissimis præceptis ex intima Philosophia uti velit : nã is frustra laborem suscipiet, multoque aliter venire, atque ipse existimat, ut doctus intelliget; pueri enim propter ætatis imbecillitatem ab hujusmodi studiis abhorrent, nisi delectatione aliqua, & jucunditate alliciantur : quocirca medicorum morem imitari oportet, qui poculi os melle inficiunt, ut infantes dulcedine capti amaram portionem cupide absorbeant : hac de causa duo illi summi viri, & Philosophorum facile principes Plato, & Aristoteles, alter in secundo Dialogo De rep. alter vero in septimo Politico, pueros fræti illis festivisque narrationibus, quas fabulas appellamus, instrui debere memoria tradiderunt. Neque tamen inconsultè, ac temerè, omnes anicularum fabellæ pueris narrandæ sunt : sed magnus delectus adhibendus, nimirum ut ea tantum audiant, quæ illorum animos ad laborem excitent, & gloriæ facibus admotis, ad virtutis studium incendunt. Nam sicut illæ umbratiles pugnæ quibus tirones exercentur, veri certaminis simulacra, & imagines sunt : ita puerorum lusiones res graves & serias imitari debent, quod sunt apologi optimè præstant. Lupos enim, & Vulpeculas, nec non arbores, aut etiam res inanimatas, inter se colloquentes, & tanquam in aliqua rep. variis muneribus fungentes, senatum convocantes, Magistratus gerentes, de bello & pace deliberantes inducere, quid aliud est, quàm hominum mores mirificè effingere ? & expressam quotidianæ vitæ imaginem, tanquam in aliquatabula depictam, nobis ante oculos proponere ? Quæ cum ita se habeant, Cardinalis præstantissime, profecto optimè de hominum vitæ Gabriel Faermus, vir doctus & innocens, meritis est. Is enim ex Heslopo, egregio, & antiquissimo auctore, plurimas fabulas, nonnullas etiam ex diversis Græcis, & Latinis scriptoribus excerptas, carminibus elegantissimis explicavit, non ut interpres verba, sed ut Poëta sententiâ, vim, acumen, leporem illum exprimens. Hac ratione factum, ut quod antea ipsum per se jucundum & suave erat, nunc versibus exornatum longè suavissimum sit. Et enim miranda est in carminibus volutâs, & delectatio ; mirificæque omnes

omnes homines eorum suavitate capiuntur : quandoquidem ipsa natura ad numerum, & harmoniam proclives, ac propensi videmur. Huc accedit quod puerorum utilitati multo magis consultum est. Neque enim hæc audire, aut perlegere satis est, nisi in memoria penitus insideant, atque in illo rerum omnium thesauro ita recondita sint, ut, cum opus fuerit facile deponi possint. Facilius autem carmina, quam solutam orationem, memoria retineri quis ignorat ? nam versus numeros, & modos habent quibus tamquam certis limitibus definiuntur. Nec vero, mihi quidem ut videtur, scilicet pueris hic Faerni labor utilis : quippe & poetis, & oratoribus, ceterisque omnibus, qui in repub. versari volunt, harum rerum cognitio plurimum prodest. Nam ut poetam omittam, quæ tota apologis, & fabellis condita est, quotusquisque est, qui ignoret, illas oratori ad persuadendum magno esse adjumento ? nam sæpe dicendum est apud homines rudes & imperitos, qui quidem ingenij acie non ita acuti, & acuta, sed paulo hebetiores sunt. Itaque si rationibus diligentius acquisitis, aliqua de re accuratè argumentari & differere velimus; auditorum animos neque docere satis, neque delectare, & permovere umquam licebit. Utendum igitur exemplis & apologis, quibus maximè homines duci & delectari solent; quanquam præstant exemplis apologi, eo quod res gestas præteritorum temporum, nostris similes invenire non semper in promptu est; fingere autem, ingenioso præsertim & acuto, facillimum. Adde, quod celerius & nullo ferè labore, quæ ab oratore dicuntur, audientes percipiunt. Nam Fabulæ cum à similibus & paribus, tum etiam à notissimis & singulis dicuntur. At quæ in argumentationibus ad concludendum assumimus, universa sunt & minus cognita. Sed cum sit mortaliū vita curis & molestiis referta, liceatque aliquando nos occupationibus relaxare, & quasi mitigare illam animi tristitiam ruse & jocis : quoniam obsecro ludus libero homine dignior inveniri potest ? quæ suavior requies ? quæ utilior oblectatio ? nam eodem tempore mentem defatigatam curis, salibus & urbanis facetiis reficimus, ac recreamur, multaque interim ediscimus, quæ in hac civili vita, hominumque communione, multis in rebus magno nobis usui esse possunt. Quamobrem omnes boni, ut opinor, viri doctissimi studium, & laborem valde probabunt, magnam quæ in prius gratias PLO IIII. Pontifici-Maximo arunculo tuo, & agent, & habebunt : cujus liberalitate ad hæc studia Faernus vehementer incitatus est. Ipse enim cum adhuc Cardinalis esses, qui illius perpetuus est erga probos & literatos vester amor, humanitate & benevolentia hominem complexus,

complexus, in fidem & clientelam suam recepit, sic, ut ei Faernus ob doctrinam, & spectatos mores intimus & carissimus semper fuerit; itaque cum, illo patrono, suavi & literato otio frueretur, nequaquam otiosum tempus traduxit, sed ad emendandos clarissimos Latinae linguae auctores, nimia vetustate & librariorum negligentia multis maculis inquinatos, se totum convertit, atque in hoc scribendi genere ingenium suum magna cum laude exercuit; multaque praeciosa inchoavit, quadam etiam absolvi, & perpolivit, quaedam in lucem edere cogitat, illum nobis non mediocri bonorum, ac studioforum hominum dolore, mors insperata praeripuit. Verum PIUS sanctissimus mortui memoriae, & hominum utilitati paterna caritate consulens ea typis imprimi, & passim per vulgari imperavit. Interea hoc opus quod jam absolutum erat, in tuo nomine, Borromae clarissimo, jure optime apparebat; nam & Faernum, dum viveret, praecipue diligebas & omni libera doctrina, literis polioribus mirifice delectaris; quamvis enim maximis, & gravissimis Christianae reip. occupationibus ita distinearis, ut nullum tempus feretibi a labore vacet; tamen ingenium tuum, natura praestans atque excellens, industria alere, optimarumque artium studiis excolere nunquam intermisisti.

OLLÆ DUÆ ÆNEA ET FICTILIS.

Uas trahebat amnis ollas, æneam
Unam, alteram autem fictilem.
Sed athena, proprio prægravata pondere,
Sibi que porro præcavens,
Suadere cœpit anteeunti fictili,

Conjungi uti vellet tibi,
Quo rabidum aquarum sustinerent impetum
Junctis utrimque viribus.

Cui fictilis, tua mihi, ait, vicinitas
Non admodum placet soror :
Nam sive te mihi unda, sive me tibi
Propè adnatantem illiserit,
Ut sospitem te dura præstabit cutis,
Fragilem meam sic conteret.

*Potentiorum semper est vicinitas
Vitanda tenuioribus.*

*Lebetem æneum & ollam fictilem undæ vis abstulerat.
Tum olla magnopere vitare concursum æheni, & formi-
dare ac tremere. Cui lebes, Quid metuis? inquit, non
ego tibi nocebo, Respondit olla, in tali jactatione se non
posse securo esse animo, cui non suspecta ipsius voluntas erga
se, sed fortuitus concursus timori esset.*

J U P I T E R E T M I N E R V A.

Legere proprias dii sibi quondam arbores,
 Quam quisque vellet esse tutela in sua,
 Quercum supremus Jupiter, myrtum Venus,
 Pinum humidi tridentifer Rector sali,
 Apollo laurum, populum excelsam Hercules :
 Mirata enimverò est Minerva, cur ita
 Infructuosas legere voluissent, quibus
 Tantum ad manum esset fructuosarum arborum.
 Cui Jupiter causam hanc roganti reddidit ;
 Ne existimemur fructu honorem vendere.
 Tum Pallas, At vos facite quod vobis lubet.
 Ego, inquit, oleam fructuum causa lego.
 Exosculatus filiam tum Juppiter,
 O nata, dixit, jure sapiens omnibus
 Dicere sæclis : jure tu capitis mei
 Propago : nam quod facimus, id nisi utile est,
 Stulta omnis atque inanis inde est gloria.

LEO, ASINUS ET VULPES.

Initā societate asinus, & leo ac vulpes,
 Venatum iere cumque præda jam multa
 Facta esset, atque hanc tres asellus in partes
 Dividere iussus, ex bono esset atque æquo
 Partitus, ira leo superbus exarlit :
 Miserumque divisorem atrociter sanè
 Doli mali atque iniquitatis accusans,
 Discerptum, hianti concidit vorax alvo.
 Rictu cruento deinde versus ad vulpem,
 Ut faceret æquas sedulò innuit partes.
 Ea fermè ab una parte cuncta secrevit
 Leoni : ab altera id sibi quod à tanta
 Pauxillulum detractiōe restabat.
 Tum gestiens leo, Unde, ait, soror vulpes
 Es dividundo tam erudita communi ?
 Asini calamitas, exitusque lugubris
 Me fecit, inquit illa, jureconsultam.

Aliena sunt pericla cautio nostra.

Amicitiam quodam tempore junxere inter se Leo, Asinus, Vulpes : atque ita communiter venatum exiere. Copiosa autem præda parta, jubet asinum leo illam dividere: Qui simpliciter in tres æquales partes distribuens, sorte putabat decerni oportere, quam quisque deberet sumere. Ob hæc leo ira commotus, in asinum irruit, & dilacerat atque devorat miserum. Tum vulpem dividere jubet. At illa in unum acervum congestis universis sibi exemit parvulam portiunculam, atque hanc justam divisionem esse dixit, ut leoni, cujus non solum auspiciis, sed etiam laboribus omnia essent quesita, plurima extra quidem sortem cederent. Cui Leo : Quis te, inquit, optima vulpecula, tam scitè partiri docuit? Asini, respondit vulpes, mi leo fortissime, asinū, socii nostri casus.

B a

Calz

ASINUS ET LUPUS.

CAlcatus asino clavus in pede hæserat :
 Quam lupo acutâ fretus acie dentium,
 Medicum professus, atque pactus præmium,
 Extraxit : itaque exigere mercedem institit,
 Obversus asinus, graviter os improvidi
 Lupi, atque mediam calce frontem perculit.
 Ibi lupo, Jure, inquit, hoc mihi accidit :
 Neque enim, coquus qui sum, agere medicum debui.

Quam quisque novit artem, in hac se exercent.

Percitum

LEO MENTE CAPTUS ET
CAPREA.

Percitum atra bile caprea cum leonem cerneret,
Pervagantem lata campi spatia vefanis modis,
O ferarum triste fatum, dixit, ac miserrimum :
Nam leo si compos animi, non erat ferri potis :
Nunc ubi insanire cæpit, quàm erit atrox & im-
(tens !

Fulmen est, ubi cum potestate habitat iracundia.

A S I N I D U O.

A Sini duo unà fortè faciebant iter,
 Onustus alter spongiis, alter sale.
 Cùmque hic vadoso in profluentis transitu
 Sub prægravante lapsus esset sarcinâ ;
 Contacto aqua sale, inque tabem liquidam
 Soluta, ab omni liber onere & gestiens
 Evalit undis, spongias alter ferens,
 Hoc viso, & ipse sarcina sese ut sua
 Levaret, alto sponte procubuit vado :
 Sed spongiis aquam usque combibentibus
 Depressus imomersus hæsit flumine.

Non una agendi ratio cunctis congruit.

FORMICA ET CICA DA.

Hiberno exponunt dum frumenta humida soli
 Formicæ, confecta fame, moribunda cicada
 Auxilium rebus supplex orabat egenis.
 Hanc formica anus, & multo usu docta rogavit
 Quid rerum æstate egisset : cumque illa, sonoro
 Se membranarum pulsu, & crepitantibus alis.
 Diceret æstivos hominum lenisse labores ;
 Formica excipiens, Si tunc, inquit, cecinisti
 Imprudens animi, vacuo nunc corpore salta,

Ætatis dum ver agitur, tum consule brumæ.

T U R D I.

EX maximo cùm fortè turdorum globo,
 Ad præcoces vindemias qui Galliæ
 Togatæ Etruscis devolârant montibus,
 Exigua sanè pars revertissent domum,
 Sed hi sagina crassi, obesi, prægraves;
 Hos conspicati qui domi remanserant,
 Livore tacti, se suâque pessimam
 Cæperè sortem conqueri, quòd cum iis simul
 Ad tam beatas non profecti essent dapes.
 Quibus unus ex iis, qui reversi erant, ait :
 O inscientes, atque rerum improvidi,
 An non videtis, ex quot ante millibus,
 Qui exiveramus spe saginæ & crapulæ,
 Ad quam redacti paucitatem nunc sumus ?
 Fædo exitu desideratis cæteris
 Captis, necatis, sub corona venditis.
 Quod si miserias, si pericla, si metus,
 Si cuncta, quæ nos, qui supersumus, mala
 Pertulimus, æstimetis, & casus graves :
 Ne hæc stulta vobis jam libido tugerit,
 Externa conquestum eundi pabula.

*Paucos beavit aula, plures perdidit :
 Sed & hos quoque ipsos, quos beavit perdidit.*

Magna.

SUS ET CANIS.

Magna invicem contentione exarserant
 Sus & Canis, magnamque voce dissona
 Rixam ciebant, atque acerba jurgia.
 Tandem superbis exacerbatus minis
 Sus, per Venerem, ait, si mihi perrexeris
 Molestus esse, dente te transfodero.
 Tum canis amaris salibus aspergens suum,
 Bene, inquit, atque appositè eam juras deam,
 Quæ te odit adeo, ut, qui ex tua impurissima
 Carne ederit, eum illa arceat templo suo.
 Immo potes, sus inquit, hinc dignoscere,
 Quàm diligit me diva, quæ hunc, qui læserit
 Me, quique carnes dente violârit meas,
 Eum ut profanum nolit ad se admittere.

*Prudens vir ea, quæ exprobrat adversarius,
 Ipse in suam torquere novit gloriam.*

Mutua sibi convicia Sus & Canis faciebant. Sus per Venerem jurare, se canem, nisi desinat maledicere, dentibus suis concissuram esse. Hanc irridens canis, Per Venerem, inquit, venustum est jusjurandum tuum: Nam te valdè delectari Deam apparet, quippe cum nolit in suum fanum admitti eos, qui gustârint carnes tuas. Cui sus, jam mitior, respondit: eximvero illa me diligit, cum occisores meos & infestos mihi prorsus repelli jubet ab se. At tu fates tam vivus quàm mortuus.

Lignatum

S E N E X E T M O R S .

L Ignatum egressus nemerosi ad culmina montis,
 Confecto sub fasce senex sese inde ferebat :
 Cúmque labore viæ, atque injusto pondere pressus
 Abjecisset onus, solis deprensus in arvis
 Mortem implorabat, mortem sæpe ore ciebat.
 Ecce autem huic diræ species se pallida Mortis
 Obtulit, &, Si quid vellet, præsto esse professa est.
 Ille metu sudans, atque in contraria versus
 Vota, Juva me, inquit, tergo hunc imponere fascem.

*Multi absentem audent mortem contemnere, qua mox
 Terret eos, veris representata periclis.*

Ceciderat ligna in sylva senex, quorum fasce sublato
 domum redire capit. Progressus autem multum sanè viæ,
 cùm defatigatus esset, & onere & itinere, deposito lignatu,
 acquiescens considerare ipse secum ætatis, inopiæ, solitudi-
 nis miseras, & clara voce invocare mortem, cujus auxi-
 ilio facile liberari se ab omnibus malis posse diceret. Tum
 Mors exauditis precibus illius, coram assistens, quid velit
 percontatur. At senex territus, & quem jam mortis pi-
 geret : Nihil enim, inquit, sed requiro aliquem qui onus
 paululum allevet dum ego rursus subeo.

Mercaturæ

MERGUS RUBUS VESPERTILIO.

Mercaturæ olim focii, vasa ænea mergus.
 Vestimenta rubus, argentum fœnore sumptum
 Bestia, quæ mures inter volucresque locatur,
 Contulerant; atque his oneratâ mercibus alno,
 Vela dabant læti minuente pericula lucro :
 Cûm subito miseros immanis adorta procella
 Vorticibus rapidis navim cum mercibus hausit.
 Ipsi udi, atque inopes, vix fluctibus evaserunt,
 Ex illo mergus spumosa ad litora servat,
 Si qua unda allidens, sua reddat ab æquore vasa.
 Obvia vestimenta rubus per rura vagantum,
 Si sua fortè recognoscat, scabro ungue retentat.
 At vespertilio, longo quæ tempore debet
 Argenti summam, spatiis fœnebribus auctam,
 Luce appellari metuens, clam nocte vagatur.

*Sponte revertuntur vitia intermissa malaque
 Invitos aufert nos consuetudinis æstus.*

CORNIX ET CANIS.

Cornix Minervæ sacrificans, epulis Canem
 Convivam adhibuit : ille amicè eam monens,
 O bona quid opus est tam tibi iratæ deæ
 Te sacra facere ? perdis, inquit, victimas :
 Abjecit illa te, & peculiaribus
 Omnem fidem abrogavit auguriis tuis.
 Tu cætera ex hoc conjice, & dijudica.
 Tum magnum ab alto corde agens suspirium :
 Cornix, Scio, inquit, quæ refers de odio deæ :
 Ego tamen neutiquam animum despondeo :
 Quin potius id ago, ut sacrificando & munera
 Crebro offerendo, mitigem iratam deam,
 Offensionemque obsequela leniam.

*Qui vincere adversarium ex tuto cupit,
 Beneficiis & gratia certet bona.*

C O R V U S E T M A T E R

DEstitutus corvus æger mortis in periculo,
 Anxius matrem rogabat, ut salute pro sua
 Vota diis concepta supplex, & preces effunderet.
 Nate mi, quid vota pro te, mater inquit, proderunt,
 Qui tibi omnes reddidisti semper infensos deos?
 Nam quis, obsecro, est eorum, cujus ex altaribus
 Extā tu non involaris, sacra non turbaveris?

*Impotenter qui nocere ceteris assueverit,
 Nullus illum sublevatum in rebus adversis valet.*

M U S C A.

IN carniū ollam musca quondam decidit :
 Ubi cum cibo potuque distenta ac madens,
 Paulatim in alto jure sese cerneret
 Pessum ire, mortemque imminere jam sibi,
 Interrito, atque composito animo oppetens,
 Ego tantum, ait, bibi, & comedi, & lavi, ut hunc
 Satura exitum ferre haud molestè debeam.

Id, quod necesse est, fer, bonique consule.

Venalem .

R U S T I C U S E T E Q U E S :

VEnalem tergo leporem cum ferret ad urbem
 Rusticus, inserto vineta inter crura bacillo,
 Obvius huic eques; empturi sub imagine sumpsit;
 Libravitque manu leporem; quantique rogavit;
 Protinus & vafram referens per rura rapinam,
 Admisso discessit equo: cui rusticus, heus tu,
 Inquit, cum dono leporem tibi: vescere gratis,
 Vescere læto animo, & memori donantis amici.

Ridiculè hac homines, nequeunt quæ vendere, donant.

Equus

EQUUS ET ASINUS.

EQuus atque asellus, servientes uni hero,
 Uterque propria onustus ibat sarcina :
 Sed asellus adeò jam gravabatur sua,
 Ut coge retur partis alicujus sibi
 Supplex levamen ab sodali exposcere :
 Quo denegante, præ labore concidens
 Miser supremum asellus egit halitum.
 Tum verò, ut asini sarcina; & corium insuper
 Equo ad priorem sarcinam sunt addita,
 Miserum ille se vocabat, atque perditum :
 Nam qui levare contubernalem meum
 Parte oneris inquit, nolui, nunc omnia
 Gesto, atque corium, tertiæ instar sarcinæ.

*Si tenuiorem juverit potentior,
 Utrique melius fuerit, & prolixius.*

VULPES ET ERINACEUS.

TRanarat alti fluminis vulpes vadum :
 Sed ripa in ipsa, & udo aquarum margine,
 Voraginosæ crura defigens luto,
 Muscarum acuto obnoxia hæsit morsui.
 Quam destitutæ vulpis ærumnam dolens,
 Qui fortè eò devenerat erinaceus,
 Amanter atque sedulò officium suum,
 Si quæ in re eam juvare posset, obtulit.
 Atque adeo, quando eripere te istinc non queo,
 Vis, inquit, istas ut abigam muscas tibi,
 Quæ te exedunt ? Minimè, ait illa, gentium :
 Nam si hæ recedant, quæ repletæ ac turgidæ
 Non admodum nocere jam nobis queunt,
 Aliæ illicò successerint famelicæ,
 Quæ reliquum omnem sanguinem exsugant mihi.

*Qui res novari, & regna mutari expetunt,
 Quid aliud hi, quàm majus accersunt malum ?*

LEO ET VULPES:

HOrrenda primum cùm leonis efferi
 Aspexit ora, præ metu vulpes ferè
 Animam reliquit: viso eo rursus obvio
 Timuit quidem illa, sed minus multo tamen:
 Denique datum in conspectum eum jam tertio,
 Contempsit adeò, ut non adire sit modò,
 Sed alloqui quoque ausa familiariter.

*Quæ terribilia sunt ab insolentia,
 Ea reddit assuetudo blanda, & mollia.*

Vulpes

VULPES ET UVA.

Vulpes esuriens, alra de vite racemos
 Pendentes nulla cùm prensare arte valeret,
 Nec pedibus tantum, aut agili se tollere saltu,
 Re infecta abscedens, hæc secum, Age desine, dixit,
 Immatura uva est, gustuque insuavis acerbo.

*Consuevere homines, eventus si qua sinistro,
 Vota cadunt, iis sese alienos velle videri.*

CORVUS ET VULPES.

Insedit altæ corvus olim quercui,
 Rostro rapaci casei frustum tenens :
 Quem vafra blando aggressa sic vulpes dolo est :
 Quàm pulchram avem , quàm splendide cultam in-
 Pennis decoris , atque verticoloribus : (tuor
 Salve , inquit , ô generosa : quòd si prædita
 Cantu fuisses , summi eras ales Jovis.
 His ille magnæ inductus in spem gloriæ ,
 Cantu indecòro rauca solvit guttura :
 Tum versipellis decedente caseo
 Vulpes potita , Corve tu , inquit , omnia
 Habes abunde , mente duntaxat cares.

*Qui coram in os te laudat , insidias fruit :
 Qui laude ficta ducitur , cor non habet.*

*Sustulerat corvus alicunde caseum , & cum illo in altam
 arborem subvolarat. Vulpecula , qua caseum concupiisset ,
 ita illum adorta callide fertur , cum primum formam &
 nitorem pennarum & laudes angurii collaudasset : Planè ,
 inquit , te summi Jovis volucrem esse dicam , si audiero
 etiam vocem & cantum dignum reliquis virtutibus tuis.
 Corvus laudibus vulpis inflatus , clamorem edere quàm
 maximum posset. Ita de aperto rostro delapso caseo potita
 vulpes , irridens illum : Nihil , inquit , tibi deest corve
 præter cor.*

DIES FESTUS ET PROFESTUS.

Festum in diem profestus insurrexerat,
 Odiosa magno probra clamore ingerens :
 Quid te, inquit, ignave esse tandem existimas,
 Qui tam otiosè, delicatam, ac splendidam,
 Sine opere, sine labore, vitam ducites,
 Sudore parta prodigens meo bona ?
 Olli renidens leniter festus dies,
 Et meritò alis, ait, sortis auctorem tuæ :
 Etenim quid esses stulte sine me ? nam, nisi
 Ego festus essem, tu profestus non fores.

Ordo optimatum, plebis haud dubiè est salus.

*Cum feriis altercatam postridianam diem, quæ Græcis est
 ὑστέρη, accepimus, quòd diceret illas plenas esse negotiis, &
 cujusdam molestiæ operandorum sacrorum, epulis autem ad
 ferias instructis postridie demum homines placidè & jucundè
 frui solere, Tum respondisse ferias aiunt : Ita quidem esse,
 ut illa narraret, sed quasivisse, ubinam feriis sublati
 postridiana futura sit ?*

PAVO ET MONEDULA.

R Egi creando cùm comitia avium forent,
 Blando petebat pavo prensans ambitu,
 Suas opes, suamque pulchritudinem
 Jactans, & admirandum honorem corporis :
 Et jam propè una mente centuriæ alitum
 In gratiam pavonis inclinaverant :
 Suffragia inhibens cùm monedula, Heus tu, ait,
 Formose, si, te rege, nos aquila impetat,
 Quo pacto opem ferre, aut tueri nos putes ?

*In deligendo rege, multo impensius
 Animi bona spectanda sunt, quam corporis.*

Cum haberent comitia volucres regi creando, petiit regnum pavo, quod se ob formam eximiam illo dignum precuntis esse diceret. Qui cùm omnium suffragia laturus videretur : Hic tamen rex, inquit monedula, si foris sit factus, & aquilam hostem habuerimus ; quidnam opis auxilive poterit afferre ?

CERVUS ET HINNULUS.

CERVO hinnulus olim filius dixit patri :
 Et major es tu canibus, & velocior,
 Et ardua alacri fronte gesta scornua :
 Cur ergo, quasi, tam times eos pater ?
 Cui cervus, Hæc, quæ de me, ait, filii resers,
 Sunt vera fateor ; multa nobis contulit
 Natura, multis provida instruxit bonis :
 Sed ego latratum canis ubi primum audio :
 Tum, vi abdita quadam, in pavorem, & in fugam
 Agor, inque pedibus omne præsidium est mihi.

*Timidi & fugacis ingenii qui sunt, eos
 Nulla arma, nulla texerint sat mœnia.*

*Hinnulum cum cervo sic locutum aliquando ferunt :
 Mi pater, cum multo sis major canibus, & pædum his
 celeritate præstes, præterea cum tibi sint ardua cornua,
 quibus à te vim propulsare facile possis, qui sit, ut canes
 tantopere metuas ? Ibi cervus ridens : Mi nate, vera,
 inquit, memoras : Mihi tamen, nescio quo pacto, semper
 accidit, ut auditâ canum voce, in fugam statim con-
 versar.*

C O R V U S E T S E R P E N S .

Serpentem aprico conspicatus in loco
 Somno gravatum corvus, escam quæritans
 Allapsus, uncis occupârat unguibus :
 Cúmque ille vertens se, inque gyrum colligens
 Hunc dente perculisset irritabili ;
 Moribundus & flens corvus, En cujusmodi
 Reperi lucrum, inquit, quo miser me perdidi.

Infausta multis sunt sua ipsorum lucra.

Duas

CYGNUS ET ANSER.

Duas opima cors alebat alites,
 Cygnum, anseremque candidum;
 Ut ille dulce ferret auribus melos,
 At hîc obesa viscera
 Gulæ exhiberet, ergo ut hunc hero in cibum
 Parare jussus est coquus.
 Loco anseris cygnum inscius præhenderat,
 Colore falsus alitum
 At ille funus, ut solent cygni, in suum
 Sûave carmen ordiens.
 Ita agnitus, gravique mortis impiæ
 Solutus est periculo.

*Pericla sæpe, sæpe proximam necem
 Repellit eloquentia.*

Captabat

PUER ET SCORPIUS

Captabat agiles fortè locustas puer,
 Modò hanc, modò illam saltitantem persequens,
 Quas inter atro scorpius viro tumens
 Errabat : hunc locustam opinatus puer,
 Dextram admoveere cœpit, ille subrigens
 Caudam minacem, seque ad dictum comparans,
 Manum abstinere, inquit, insciens : aliter malo
 Cogere veras quoque locustas mittere.

*Tunc civitates ruerè consueverunt, ubi
 Nequeunt probos ab improbis discernere.*

UXOR SUMMERSA, ET VIR:

VIR mersa uxoris rapido torrente cadaver
 Adversa quærebât aqua : quem turba monere
 Instatit accurrens, ut quæreret amne secundo.
 Nequaquam, ille inquit: mea enim dum viveret uxor,
 Tam morosa fuit, tam aliorum semper abhorrens
 Moribus ac factis, ut nunc quoque mortua labi
 Debeat haud aliter, quàm adversa fluminis unda.

Morosa & discors vel mortua litigat uxor.

Unaminem

ANGUILLA ET SERPENS.

Unanimem quondam serpentem anguilla rogavit,
 Cur anguillarum generi omnia plena periclis,
 Plena dolis hominum atq; inimicis fraudibus essent :
 At tu, inquit, mihi cum limilis, cum pæne gemellus
 Cetera sis nullis obnoxius insidiis es ;
 Securósque dies pacati transigis ævi.
 Cui serpens, Nimirum, inquit, quia qui mea turbat
 Otia, & infestam mihi vim temerarius affert,
 Non impunè refert, nec inulta injuria restat.

Canem

CANIS ET LUPUS.

CAnem ante stabuli dormientem januam
 Lupus irruens cum devoraturus foret,
 Ille ejulans vocésque flebiles ciens,
 Ne se comesset, deprecabatur lupum :
 Aut certè, ait, (nam & tenuis alioqui, ut vides,
 Macerque sum) da mihi, obsecro, brevem moram :
 Domi enim meæ cras sunt futuræ nuptiæ,
 Ubi, ad affluentes pinguis effectus dapes,
 Opimior tibi esca ero, ac jucundior,
 Persuasus his, dimisit incolumem canem
 Lupus revertens inde post aliquot dies,
 Eum, cubantem parte in excelsa domus,
 Cum infernè clamans excitavisset, datæ
 Fidei admonebat, atque pacti fœderis.
 Ibi tum ille ridens subdolè, Si me, ô lupe,
 Unquam ante stabulum dormientem inveneris,
 Ne nuptias dehinc, inquit, expectaveris.

*Que quis pericla est passus, hoc lucri hinc habet :
 In posterum vitare ut illa noverit.*

CANIS, GALLUS ET VULPES.

CAnis, atque gallus longum iter quondam simul
 Ingressi, opaco jam appetente vespere,
 Nacti arborem, ubi quiescerent, gallus quidem
 Fastigia alta frondæ ascendit domus;
 Canis excavatum in caudicem se condidit.
 Cum verò, ut adventante consuevit die,
 Cantum edidisset gallus, accurrens eò
 Vulpes, cum rogabat enixissimè,
 Descenderet, sui que faceret copiam:
 Gestire se, animal tam canorum & musicum
 Amplecti, & osculari, & os agnoscere:
 Tum fraude gallus cognita; Cupio tibi,
 Quæcunque possum, commodare & obsequi,
 Et esse tecum: sed tu, ait, quæso hunc prius,
 Qui dormit infrà, janitorem suscita,
 Fores mihi ut recludat, unde ad te exeam.
 Vocante vulpe janitorem, prodiit
 Canis agnitamque adortus adversariam,
 Nil tale veritam, dente laniavit truci.

Qui fraude agit, jurè ipse fraude fallitur.

Lascivientem

M U L U S.

L Ascivientem plurimo hordeo mulum
 Quondam hæc superba cogitatio incessit.
 Ego pulcher, inquit, ego celerrimus cursor,
 Patrem habui equum, qui aurata fræna mandebat.
 Hæc ille : sed mox, incidente currendi
 Necessitudine, impeditus atque hærens,
 Ad prima campi spatia restitit lassus ;
 Asinique patris est statim recordatus.

*Secunda nos fortuna nescios nostri
 Facit , sinistra nosmet indicat nobis.*

Asinum

ASINUS, SIMIUS ET TALPA.

A Sinum querentem quòd careret cornibus,
 Et simium quòd caudæ honore, hoc arguit
 Sermone talpa : Quî potestis, hanc meam
 Miseram intuentes cæcitatem, hæc conqueri ?

*Aliena si æstimaris infortunia,
 Tunc equiore mente perferes tua.*

JUVENES DUO ET COQUUS.

Duo olim juvenes coquo assidebant :
 Quorum cum rapuisset alter offam
 Carnis, obtulit alteri occulendam :
 Sed coquo hanc repetente ab iis, uti qui
 Soli tempore furti ibi affuissent,
 Is, qui habebat eam, involasse sese,
 Qui involarat, habere se negabat,
 Sanctè per Jovem uterque dejerantes.
 Queis amaro animo coquus renidens,
 Vestro me quidem, ait, potestis apte
 Circumscribere jure pejerato :
 Deum, cuncta scientem, & intuentem,
 Circumscribere fraude non potestis.

*Cum fortè propter cocum adolescentes duo versuti atque
 furaces assedissent, occupato coto rebus suis, unus horum ra-
 puit frustum carnis, & alteri tradidit, qui demisit in si-
 num. Cocus postquam ad carnes respexit, & abesse aliquid
 sensit, qui sciret affuisse præter duos istos neminem, repetere
 ab illis amissum frustum cœpit : At is, qui de altero acce-
 perat, dejerare se non abstulisse : qui verò ipse sustulerat,
 penes se non esse. Cocus intelligere improbos esse & vetera-
 tores : Et mihi quidem, inquit, quid factum sit ignare,
 verba dare potestis, Deum autem profecto non fallētis.*

C O C H L E Æ.

Impositas prunis cochleas intentus & hærens
 Filius agricolæ circumfuso igne coquebat.
 Illæ humore graves, & succo obstante calori,
 Edebant raucum tenui stridore sonorem.
 Tum puer irridens, O stulta animantia, dixit;
 Nunc canitis, vestræ cùm flagrant ignibus ædes?

Damnantur quacunque alieno tempore fiunt.

CORNIX ET HIRUNDO.

DE pulchritudine atque honore corporis
 Hirundine & cornice contenditibus,
 Post multa utrimque dicta, ita adversarium
 Cornix retudit; Quanti, ait, tandem tua est
 Facienda pulchritudo, quæ prima modo
 Æstate floret, præ mea, quæ hieme quoque?

Diuturna fluxis præferenda sunt bona.

MERCURIUS ET STATUARIUS.

Visurus olim, quanti apud homines foret
 Mercurius, ora versus in mortalia,
 Sese in tabernam contulit statuarii.
 Inspecta ubi tonantis effigie Jovis,
 Quanti, rogavit: utque drachma, comperit,
 Clam vilitatem patris irrisit sui.
 Inspectâ item Junonis, aliquanto amplius
 Pretium ejus esse, quàm prioris, audiit.
 Postremò contemplatus & statuam suam,
 Existimânsque se esse longè maximi,
 Quòd lucra præstet, quòd sit interpres deûm,
 Pretium indicari petiit & sui sibi.
 Statuarius tum dixit: Hasce si emeris,
 Et hanc tibi hospes additamentum dabo.

Plerumque nihili est, qui ipse se magni aestimat.

Moriens

P A T E R E T F I L I I.

MOriens pater lecto assidentes filios
 Admonuit, auri maximam se in vinea
 Vim condidisse, proinde post obitum suum
 Id excavato penitus eruerent solo.
 Hæc ille : sed mox liberis rogantibus
 Uti ederet, qua parte tandem vineæ
 Aurum lateret, nil locutus amplius,
 Desiderati liquit incertos loci.
 Illi, peracto protinus busto patris,
 Versare duris vineam ligonibus,
 Et hîc & illic scrobibus effossis humum
 Cœpere glebas in minutas frangere :
 Frustra : nihil enim fuerat auri conditum :
 Illo subacta sed labore vinea,
 Uberrima ditavit hos vindemia.
 Tum primus horum : Hic ille nimirum, refert,
 Thesaurus est, quem sedulus nobis pater
 Moriens reliquit, noster ô fratres labor.

Sua cuique vite industria instar est opum.

MERCURIUS ET STATUARIUS.

Visurus olim, quanti apud homines foret
 Mercurius, ora versus in mortalia,
 Sese in tabernam contulit statuarii.
 Inspecta ubi tonantis effigie Jovis,
 Quanti, rogavit: utque drachma, comperit,
 Clam vilitatem patris irrisit sui.
 Inspectâ item Junonis, aliquanto amplius
 Pretium ejus esse, quàm prioris, audiit.
 Postremò contemplatus & statuam suam,
 Existimânsque se esse longè maximi,
 Quòd lucra præstet, quòd sit interpres deûm,
 Pretium indicari petiit & sui sibi.
 Statuarius tum dixit: Hasce si emeris,
 Et hanc tibi hospes additamentum dabo.

Plerumque nihili est, qui ipse se magni aestimat.

Moriens

P A T E R E T F I L I I.

MOriens pater lecto assidentes filios
 Admonuit, auri maximam se in vinea
 Vim condidisse, proinde post obitum suum
 Id excavato penitus eruerent solo.
 Hæc ille : sed mox liberis rogantibus
 Uti ederet, qua parte tandem vineæ
 Aurum lateret, nil locutus amplius,
 Desiderati liquit incertos loci.
 Illi, peracto protinus busto patris,
 Versare duris vineam ligonibus,
 Et hîc & illic scrobibus effossis humum
 Cœpere glebas in minutas frangere :
 Frustra : nihil enim fuerat auri conditum :
 Illo subacta sed labore vinea,
 Uberrima ditavit hos vindemia.
 Tum primus horum : Hic ille nimirum, refert,
 Thesaurus est, quem sedulus nobis pater
 Moriens reliquit, noster ô fratres labor.

Sua cuique vite industria instar est opum.

SIMIUS ET DELPHUS.

MOs navigantium est, prisco ab usque tempore,
 Ut navigationis in solatium
 Secum catellos, simiósve deferant.
 Quidam igitur oram fortè præter Atticam
 Cum morione navigabat simio.
 Ecce autem atroci concitata turbine
 Maris procella, Sunium circa, Atticæ
 Insigne promontorium, evertit ratem :
 Ibi inter alios naufragos & simio
 Natante quidam Delphus accurrens, cum
 Hominem ratus manu ex propinquo præbi
 Undis levatum, an civis esset Atticus,
 Rogavit : ille se esse verò, & nobili
 Sanè, atque claro genere dixit editum.
 Cùm deinde & in Piræum unà issent simul
 Notissimum navale Athenienlium,
 Ibi sciscitatus Delphus est ab simio,
 Noscétne Piræum ? arbitratus simius
 Eum rogare de homine claro quopiam,
 Et nosse dixit, & sodalem esse hunc suum.
 Quam ob vanitatem Delphus ira percitus,
 Tum denique illam bestiam agnoscens, truci
 Sælo hauriendum fluctibusque reddidit.

*Qui mentiuntur impudenter, hi suis
 Refellere ipsi se solent mendaciis.*

RANÆ DUÆ SITIENTES.

re,

IN siccitate & summa aquæ penuria,
 Ranæ vagabantur duæ,
 Sicubi profundis invenirent vallibus
 Aliquid liquoris abditæ.
 Tandem, reperto puteo aquâ pleno, altera
 Suadere descensum institit.
 Prudentior sed altera & consultior,
 Si nos eò demittimus,
 Et ibi quoque, inquit, unda nos defecerit ;
 Quonam modo inde exhibimus ?

*Negotiorum jubeo spectari exitum
 Iis, qui inchoare quid volunt.*

*Incolebant ranunculi duo paludem, quæ sideris calore,
 ut æstate fieri solet, exsiccata, relictis sedibus illis perge-
 bant quæsitum alias. Cùmque venissent ad profundum pu-
 teum: Hic, inquit unus, commodè manebimus, neque
 facile alium locum meliorem invenire poterimus. Cui re-
 spondet alter: Placere & sibi locum, sed arbitrari se,
 prius quàm illò desilierent considerandum, si quo casu &
 illæ aquæ recessissent, qua ratione de puteo redituri essent.*

In

RANÆ DUÆ VICINÆ.

Ranæ duæ inter se propinquis sedibus
 Ætatem agebant, altera in via obtinens
 Parvam lacunam, devium stagnum altera.
 Sed in æstuosa solis impotentia,
 Tum cùm arva radiis, orbitæ fervent rotis,
 Admonuit hæc vicinam, ut illum deferens
 Periculosum planè, & infestum locum,
 Domicilium transferret in stagnum suum.
 Illa asserens, sese unica dulcedine
 Ejus teneri, ubi egerat vitam, loci,
 Migrare renuit: donec illam transiens
 Gravis sonante currus obtrivit rota:

*Homines malos plerumque mors ante occupet,
 Quàm criminum visæque pœnitentia.*

AUCEPS ET CASSITA:

A Litibus laqueos auceps cùm tenderet, alta
 Hunc conspicata ab arbore
 Quidnam ageret, simplex animi Cassita rogavit.
 Condo, inquit auceps, oppidum.
 Deinde per insidias, procul inter opaca resedit.
 Dumeta, & umbras arborum.
 Illa fide verbis habita, ut nova comminus urbis
 Consideraret mœnia
 Accedens illuc, laqueis fallacibus hæsit.
 Redeunte tum ad prædam aucupe,
 Heus, inquit, bone vir, si talem extruxeris urbem,
 Paucos habebis incolas.

*Principum avaritia, cæcæque libidine læsi
 Vastantur urbes civibus.*

*Dum escam appetit, irretita laqueo cassita, deplorans
 fortunam suam; Me miseram & infelicem, inquit, vo-
 lucrem, non ego aliis aurum subduxi, non argentum rapui,
 nihil invasi rei ullius præciosa, sed parvulum tritici gra-
 num mortem mihi affert.*

Quidam

DECEPTOR ET APOLLO.

Quidam olim, ut ipsi sibi videbatur, cautus
 Absconditum passerculum manu tenens,
 Ad Delphicum profectus est oraculum,
 Hac sciscitatione lusus deum :
 O Apollo, passer, quem manu teneo mea,
 Dic sedulo, oro, vivus est, an mortuus ?
 Si Apollo respondisset, illum vivere ;
 Compressa eum elisurus ipse erat manu,
 Statimque prolaturus illi mortuum :
 Sin mortuum dixisset, ipse dexterâ
 Proferre laxâ vivum eum decreverat.
 Sed Apollo prudens, Passer, inquit, hic tuus,
 Ut tute vis, & vivus est, & mortuus.

*Mortalium tanta est malitia, ut se Deum
 Ipsum arbitrentur posse circumscribere.*

Compreſum

FELIS ET GALLUS.

Comprensum felis gallum cùm tradere ventri
 Jejuno vellet, jure ut fecisse videri
 Posset, & hanc noxam specie velaret honesti,
 Accusabat eam, quod pervigili atque molesto
 Turbaret nocturnam hominum clamore quietem.
 Defendente illo, sese utilitatis eorum
 Id causa facere, ut moniti adventantis Eoi
 Ad sua quisque operum studia exercenda redirent.
 Hunc rursus is naturæ hostem, infandoq; sororum
 Concubitu, & matris scædum, incestumque vocabat.
 Ille excusabat scelus utilitate, suamque
 Hinc multis dicebat heram ditariis ovis.
 Tum felis tandem perfricta fronte; sed etsi
 Argumenta tuam defendunt plurima causam;
 Impastus tamen, inquit, ego hinc discedere nolo.

*Vim qui inferre parat, cupidus, certusque nocendi,
 Et frustra illum ratione premas, aut jure refellas.*

Initura

VULPES VOTA MUTANS.

INitura vulpes cortem opimam divitis
 Pingui refertam genere gallinaceo,
 Foramen id, quâ transeundum erat sibi,
 Cupiebat in penetrando dilatarier.
 Rursum inde subreptam ore gallinam efferens
 Cùm jam imminentem horreret à tergo canem,
 Ne se ille posset insequi, orabat deos,
 Uti foramen redderent quàm arctissimum.

*Pro commodis mutare vota homines solent,
 Sententiam alternante nunc spe, nunc metu.*

Starent

MUSCA ET QUADRIGÆ.

STarent quadrigæ cùm paratæ cursui,
 Musca advolans remoni earum infederat.
 Misso ergo signo, illisque procurrentibus,
 Pulsu rotarum & quadrupedantis ungulæ
 Pulverea nubes mota opacavit diem.
 Tum in se ipsa musca, gestiens, Dii magni, ait,
 Quantam profundi vim excitavi pulveris.

*Ridiculus est, qui laudis alienæ decus
 Sibi vindicare gloriando nititur.*

Cuculum

PICA ET AVES.

Cuculum opacis frondium umbris abditum
 Intuita limis pica, & accipitrem rata,
 Aëria celeri spacia tranabat fuga.
 Quam conspicatæ quæ assidebant alites,
 Vanum illius terrorem & insanos metus
 Cæpere salibus, atque risu prosequi.
 Quibus illa, ego riderier vobis, ait,
 Malo, quàm amicis ac propinquis flerier.

Fertur facilis quod pudet quàm quod piget.

Coactus

M U R E S.

COactus olim cùm senatus murium
 Deliberaret, sœva quo possent modo
 Cavere felis furta, & insidias graves,
 Decrevit unus, collo ut adversarii
 Suspenderent ex ære tintinnabulum,
 Cujus sono illum adesse persentiscerent.
 Probare pro se quisque consilium; & statim
 Cæpere pedibus ire in hanc sententiam.
 Tum ab sede surgens unus ex primoribus;
 Cui cana vetulas barba velabat genas,
 Manu silentium imperans, Mihi quoque
 Probatur; ut cui maximè, hæc sententia:
 Sed oro vos, quis, inquit, ex nobis patres
 Feli ausit alligare tintinnabulum?

Carent periculosa consilia exitu.

Avarus

A V A R U S.

AVarus auri massam humi defoderat :
 Quàm cum anxius quotidie iret visere,
 Vicinus observavit, & clam sustulit.
 Reversus ille, offendit ut vacuum locum,
 Flere acriter, barbam & capillum vellere :
 Vocare se mortaliū miserrimum.
 Causâ doloris cui viator cognitâ,
 Desiste, ait, te affligere ; inque auri locum
 Taxum repone ; & id tibi esse aurum puta :
 Etenim, ut video, ne tum quidem aurum habere te,
 Aurum cum habebas, jure poteras dicere.

Tam deest avaro quod habet, quàm quod non habet.

VULPES ET LUPUS.

I N puteum ab alto lapsa vulpes margine,
 Jam profundis haurienda aquis erat.
 Misera ergo ab adventante fortè illuc lupo,
 Supplex petivit, fune demisso extrahi.
 Ille otiosi more, quærere institit,
 Quo lapsa pacto, quo fuisset tempore.
 Prius eripe hinc me, dum licet, vulpes ait,
 Deinde audies omne ordine ut factum fiet.

In re arcta amici ne esse cunctator velis.

E

De

CANNA ET OLIVA.

DE honore firmitatis, atque virium
D Canna atque oliva litigantes, invicem
 Gravissimas dixere contumelias
 Atque adeò, tu ne inepta te præponere
 Audes mihi, aut certare mecum? oliva ait:
 Ego stipite inconcussa robustissimo,
 Telluris in profundo radices ago:
 Tu caule lento, tanquam olus, summo in solo
 Hæres; & omni obnoxia auræ fluctuas.
 Hæc illa cum jactaret insolentiùs,
 Tandem immodestis canna parcens litibus,
 Silentium egit, tempus expectans suum.
 Ecce autem atroci turbine Eurus impotens
 Incubuit arvis: cui cum oliva improvidè
 Obniteretur, fracta procubuit solo.
 At canna cedens ultrò, & huc illuc levi
 Inflexa declinatione spiritus,
 Incolumis & superstes adversariæ,
 Gravem ejus olim risit insolenti-m.

Potentiori non reluctari expedit.

Disceptabant de fortitudine, robore, & constantia olea, seu quercus (nihil enim refert) & arundo. Cum autem olea sive quercus arundini exprobraret mobilitatem, & quod ad quamvis illa exigentiam auram tremere, tacuit arundo. Non ita diu post, ingruentibus ventis & resistente flatibus ipsorum vel olea vel quercu, ab horum illa vi eruta & dissipata fuit, arundo autem submissione sua integritatem conservavit.

Pertaxa

ASINI ET JUPITER:

Pertæsa gens asinina duras sarcinas,
 Legationem misit ad summum Iovem,
 Aliquando ut à tam exercita vita sibi
 Tandem quietem, & otium concederet.
 Quibus volens denunciare Jupiter,
 Fieri id nequire, tum quieturos eos
 Respondit, ubi tantum universi meierent.
 Uti perenne flumen inde existeret.
 Ex illo asini, eum existimantes serio
 Hæc elocutum, ubi alter alterius vident
 Urinam, ibi insuevêre vulgo meiere.

HERUS ET CANIS.

CAnem habuit olim quidam: is illum pascere
 Cùm vellet, id manu ipse faciebat sua :
 Cùm verò verberare eum decreverat,
 Servo suo mandebat illud muneris.
 Pertæsus ejus vitæ ad extremum canis
 Aufugit. Herus huic postea casu obvius
 Convicium ingens fecit, oneravit probris,
 Et bestiam appellavit ingratisissimam :
 Quòd semper ab se pactus, atque habitus bene,
 Nec verberatus unquam, herum tam amabilem
 Relinquere induxisset in animum suum.
 Tu tu ipse, tu me verberasti, inquit canis :
 Tibi depilatum tergus hoc miserum, tibi
 Accepta refero facta flagris ulcera.
 Etenim quod, imperante te, servus tuus
 Faciebat, abs te id esse factum existimo.

Æquè, est nocens qui mandat, atque is qui facit.

Canis

CANIS ET CARO.

CAnis ore frustum carniū ferens, vado
 Tranſibat amnem: cumque contemplanti aquam,
 Speciem ampliorem carniū illa redderet,
 Verum atque certum obſonium de faucibus
 Amiſit inhians illi imaginario.
 Deluſus ergo, ſpeque fruſtatus ſuâ,
 O me pecudem, ait, quanta ego imprudentia
 Id, quod tenebam, amiſi, ut id, quod non erat,
 Captarem, & umbram corpori amens prætuli.

Ne incerta certis antepoſantur, vtro.

Ferebat canis ſecundū flumen d. curſus raptum ali-
cunde carnis fruſtum, cujus imago cū in aquis appareret
canis avidus, illam quaſi alterum fruſtum nadis innatans
appetit: ſed dum pandit riſtum, ut aſſumat, id quod
tenuerat, amittit.

ASINUS ET APER.

Magnanimum cùm segnis aprum rideret asellus.
 Ille premens iram, & sedata mente renidens,
 Perge, inquit : nam te tua tutum ignavia præstat,
 Nec tu unquam tantis potis es me incessere probris.
 Tam vili ut digner generosum sanguine dentem.
 Nam quamvis noxam meritis, dignusque malo tu,
 Nostra indigna tamen sese huc demittere virtus.

*Virtutem ne fortè tuam contemptior hostis
 Inquinet, ultrises moderare potentior iras.*

PULLUS ASINI ET LUPUS.

MOrbo asinus olim cū laboraret gravi,
Ut adesſe mortem rumor increbeſceret,
Lupus ore ficto acceſſit illum viſere,
Quem pullus aſini, qui aſſidens erat patri,
Per obſeratae januae rimam agnitum
Admittere intrō noluit : ſed enim lupus,
Quonam modo ſe haberet æger, inſtitit.
Rogare. Melius, ille ait, quā tu velis.

Suſpecta meritò ſunt & obſequia hoſtium.

LUPUS ET GRUS.

O Vem lupo voranti os in gula hæserat,
 Medicam ut necesse fuerit accersi gruem.
 Ea pacta pretium, penitus in gulam lupi
 Collo suo immisso, os molestum sustulit.
 De præmio appellante tum lupum grue,
 Abi, inquit ille, abi imprudens : sat præmii est,
 Collum è lupi quòd faucibus saluum refers.

*Homines mali beneficium se existimant
 His tribuere, in quos maleficio abstinem.*

JUPITER ET COCHLEA.

R Ecens creatis bestiis divûm pater,
 Quod quæque primum postulavisset, dabat.
 Tum cochlea impetravit, ut suam sibi
 Domum liceret ferre junctam corpori.
 Interrogata cur onus tam incommodum
 Pro munere expetisset, Hoc incommodi
 Perferre, dixit, malo, quàm arbitrii mei
 Non esse devitare vicinos malos.

Vicinitas mala instar infortunii est.

Satyrus

SATYRUS ET HOMO.

Satyrus atque homo fuerunt olim amici maximi :
Quorum amorem gratiamque casus hic scidit re-

(pens.

Sæviente aliquando bruma cùm manus gelidas homo
Crebrò ad os suum admooveret, calidum agens anhe-

(litum,

Satyrus adspirationis causam ab illo quæsit.

Frigidas, respondit ille, sic calefacio manus.

Postea, cœnante utroq;, ut sæpe consueverant, simul,

Fortè cùm venisset illuc ferculum ferventius,

Atque homo afflavisset offæ quam sibi desumerat,

Denuò causam rogatus hujus afflatus sui,

Hoc modo refrigeravi, dixit, escam fervidam.

Satyrus hic ira incitatus, Dehinc, ait, tecum mihi

Nulla consuetudo fuerit, nulla amicitiae fides,

Qui mihi uno eodemque fundis ore calidum & fri-

(gidum.

Quem bilinguem nôsti, amicum ne tibi hunc adsciscito.

Murium

MURES ET FELES.

Murium vis magna in unis ævum agebat ædibus:
 Qui videntes felis astu se in dies absumier,
 Hoc suis cœpere rebus remedii, ut excellissimam
 Edium partem tenerent hosti inaccessam suo.
 Quod salubre constitutum muribus servantibus,
 Hunc vicissim excogitavit callidus feles dolum,
 Et tigillo prominenti pariete ex domestico,
 Applicans pedes supinos, capite deorsum pendulo,
 Mortuum simularet, hunc sic pendulum unus murium
 Fectio ab alto conspicatus, Nec si, ait, tam mortuum
 Te viderem, ut follis ex te fieret, unquam fiderem.

*Qui cavet ne decipiatur, vix cavet, cùm etiam cavet.
 Etiam cùm cavisset ratus est, sape is cautor captus est.*

In domo quadam magna copia murium diversabatur.
 Hoc feles cùm comperisset, eodem se contulit, & venatio-
 ne atque captura musculorum bene aliquantisper victitavit.
 Cum autem mures animadverterent suum numerum quo-
 tidie fieri minorem, & quod à fele consumerentur, sta-
 nerunt se intra suas cavernulas & iis in locis continere,
 quæ pervenire illa non posset. Feles cùm mures non ma-
 nis, ut soliti fuerant, procurrere videret, statuit fraude
 licere, seque quasi mortua esset, de clavo quodam suspen-
 dit. Quam conspicatus fortè desuper musculus. Heus
 inquit, si te in sacculam conversum esse sciam, nun-
 quam tamen commissurus sim, ut ad te propius accedam.

VULPES ET AQUILA.

Vulpes & Aquila amore junctæ mutuo,
 Ut amicitia adolesceret vicinia.
 Habitare decrevere junctis sedibus.
 Et hæc quidem locavit alta in arbore
 Nidum, illa verò in concavo ejus caudice.
 Ita deinde fœtus utraque edidit suos.
 Sed enim, profecta vulpe quondam ad pabulum,
 Aquila fame incitata, nido devolans
 In lustra vulpis illius natos sibi
 Suisque dulcem rettulit pullis cibum.
 Reversa vulpes, fœditate cognita
 Rei, atque rupti indignitate fœderis,
 Quantum doloris atque luctus ceperit,
 Quamque impotenti incendio irarum arserit,
 Reputare quivis de suo sensu potest.
 Nec verò acerba tam suorum liberum
 Dolebat illa morte, quàm quod aliti,
 Terrestris ipsa, non videbatur fere
 Umquam nocere posse, nec par reddere.
 Quod ergo misera poterat, illud scilicet
 Faciebat, ut superbam in adversariam
 Probra atque inanes rabida jactaret minas.
 Sed non diu est lætata ruptrix fœderis
 Sua insolenti injuria : nam rusticis
 Capella in agro fortè sacrificantibus,
 Illa advolans frustum involavit carniū,
 Cui carbo caudens è foco sacro hæserat :
 Quod cum intulisset nido, is occultum aridus
 Concepit ignem : dein coorto commodum

Vento excitata flamma in aquilæ filios
 Teneros adhuc & involucres sæviit :
 Quos ustulatos decidentes arbore,
 Spectante matre, & flente natorum vicem,
 Duplici voravit læta vulpes gaudio.

*Qui tennem amicum ladit, huic si humanitùs
 Impune fuerit, imminet vindex Deus.*

Comē

V U L P E S.

C Omprensa laqueo in sepe vulpes abditō,
 Implexam in evadendo caudam perdidit.
 Id ei molestiæ, ac pudori tanto erat,
 Uti sibi esse vitam acerbam duceret.
 Tandem hoc remedii excogitavit, ceteris
 Ut vulpibus suaderet, ut caudas sibi,
 Onus molestum, incommodumque abscinderent :
 Ita publico dedecore tectum iri suum.
 Ergo advocat à concione vulpium,
 Hortari ad id vehementer illas institit.
 Cui tum renidens una de popularibus,
 An tu, quia istud expedit soror tibi,
 Idcirco, ait, das ceteris hoc consilii ?

In publicis deliberationibus

Plerique tantum commodis suis student.

Elapsa vulpes de laqueo, sed mutila, nam caudam ami-
serat, non vivendum in tanta deformitate sibi esse existi-
mans, capit in commune suadere omnibus, ut & ipsa pra-
cidi caudas sibi paterentur : cupiebat enim in turba &
societate turpitudinis suum vitium quasi occultare : quide-
nim, inquit, has & indecoras, & supervacuum onus
gestamus, vel potius attrahentes defatigamur ? Aut cui-
nam, obsecro, rei utiles sunt, nisi forte verrendum solum
conduximus ? Parantem dicere plura, una de multitudi-
ne iuencula, fertur interpellasse his verbis : Heus tu, mi-
matricula, num fueras hoc suasa etiam, si non sibi
emolumento futurum esse sperares ?

Propter

LIGNATOR ET MERCURIUS.

Propter amnem ligna cædens, cùm securim rusti-
(cus

Fortè lapsam perdidisset in profundo gurgite,
Lacrymas suum dolere cæpit infortunium:
Cui benignam opem misertus obtulit Cyllenius,
Et statim urinatus, imo ab usque fundo fluminis
Auream efferens securim, num ejus esset, quæsiit.
Ille enimvero negavit: proinde rursus quæreret.

Tum Deus reversus alti stagna in amnis infima,
Alteramque emersus inde proferens argenteam,
Id quod antè sciscitatus, id quod antea audiit:
Ferream demum securim sedulò expiscatus est.
Quam recepit ille lætus, atque gratias agens.

At Deus, viri probata integritate simplicis,
Auream huic, argenteamque muneri ultrò tradidit.
Quæ suis cùm deinde amicis rettulisset rusticus,
Unus ex iis cogitavit per dolum ditare se:

Atque eundemet profectus in locum, quod fecerat
Fortuitò homo ille simplex ut securim amitteret,
Id suapte sponte fecit ipse per fallaciam:

Huic item Deus quærenti de securi perdita,
Atque flenti & ejulanti se repertorem offerens,
Cùm securim in amne mersus extulisset auream,
Hæccine est tua anima dixit tum ille totus gestiens,
Hæc mea ipsa ait profecto est: hæc mea ipsa ipsissima,
Hanc Deus tantam perosus hominis impudentiam,
Tradere auream securim non recusavit modò.
Ferream sed reddere illi propriam ejus noluit.

*Qui bonum colunt & æquum, sepe ditat hos Deus:
Fraudentos improbosque sepe contra pauperat.*

Fullonî

FULLO ET CARBONARIUS.

FULLONI instaret cùm carbonarius olim, (dem,
 Viveret ut secum, atque habitaret in ædibus is-
 Quonam, ait, ille modo, genere in tam dispare quæstus
 Tecum habitare queam? nam quæ ipse à sordibus alba
 Reddidero, tu rursus atra fuligine tinges.

Ingenii tibi dissimilis consortia vita.

Quidam

J A C T A T O R .

Quidam à peregrinatione longinqua
 Domum reversus, multa strenuè facta
 Ab se in peregrinatione, jactabat.
 Inter quæ, eum saltasse se Rhodi saltum,
 Quem æquare nullus ex ea urbe quivisset :
 Hujusque testes facti habere se multos
 Sanè graves idoneosque dicebat.
 Cui tum ex corona quidam, Amice, quid testes
 Adducis, inquit, cum probare re possis ?
 Nam si utique verum est, quod refers ; fidem nobis
 Res ipsa faciat : en Rhodus tibi, en saltus.

Ubi rebus opus est, verba inaniter jactas.

VULPES ET RUBUS.

EXcelsam vulpes sepem conscenderat horti :
 Unde gradu instabili, & titubante per ardua
 (plantâ,

Apprendit casura rubum, ille infestus acutis
 Sentibus incautæ pupugit vestigia vulpis.
 Quæ malè multata, & plantas laniata cruentas,
 Incusare rubum, probrisque incessere cœpit ;
 Quod sibi, ad ejus opem, quæ confugisset in arctis
 Rebus, inhumano nocuisset barbarus ausu.
 Cui rubus ; Immò, ait, imprudens planè ipsa fuisti
 Me appendendo, alios omnes qui appendere suevi

*Stulti adeo sunt sepe homines, ut rebus in arctis
 Confugiant ad eos ; quibus ultrò ledere mos est.*

VULPES ET LARVA.

Mimi ingressa domum vulpes, dum singula rerum
 Visendi studio, scenæ instrumenta revolvit,
 Formosi laryam simulacrum repperit oris :
 Inque manus sumens, animoque & lumine lustrans :
 O quàm insigne caput, specie quàm, dixit, honesta,
 Sed rationis inops, casloque informe cerebro !

Sordet honos formæ, nisi cui sapientia juncta est.

CANES DUO.

CAnis fuit, qui tempore pluvio domi
Se continebat, nec pedem unquam è limine.
Interrogatus hic ab æquali suo,
Cur id faceret, Ego, inquit, aliàs fervida
Perfusus unda, timeo nunc & frigidam.

Timet innocentem, qui nocentem pertulit.

MULIER ET MEDICUS.

Lippa olim mulier medico persolvere certam
 Mercedem pacta est depulso denique morbo.
 Is caligantem quotiens curaverat ægram,
 Tempore quo nihil uti oculis ea quibat inunctis,
 Obvia quæque domo rapiens, exhibat onustus,
 Jamque exportatis spoliaverat omnibus illam,
 Cùm bene haberi oculi, solitamque admittere lucem
 Cœperunt; tum demum operæ, remedique salubris
 Mercedem medicus cùm posceret, illa recusans,
 Deterior nunc est visus mihi, quàm fuit anté :
 Quippe domi congesta prius quæ multa videbam,
 Nunc quocunq; oculos verto, nil conspikor, inquit.

*Corrumpunt multi, atque hominum de pectore delent
 Offensis sua saepe novis benefacta priora.*

ASINUS DOMINOS MUTANS.

O Litori asellus serviens, quòd pabali (mum,
 Quàm minimum haberet, quòd laboris pluri-
 Jovem est precatus, ut sibi alium herum daret.
 Dedit ille Figulum: cui lutum assiduè ferens,
 Durósque lateres, regulasque prægraves,
 Iniquiore sorte multo quàm prius
 Agebat: ergo denuò dominum sibi
 Mutare uti liceret, oravit Jovem.
 Quo assentiente, venditus coriario.
 Ubi verò acerbam, luctuosam, & perditam
 Miser trahebat vitam, onustus foetidis
 Fratrum suorum, affiniumque pellibus.
 Tum triste rudens, Ah quàm, ait, satius fuit
 Servire servitutem heris prioribus.
 Hic enim, ut video, ubi me labore occiderit,
 Corium quoque exercere perget mortui.

Mutare dominum non nisi in pejus datur.

Vim

CERVUS ET VITIS:

VIm venatorum fugeret cum cerva sequentum,
 Frondea ramosæ subiens umbracula vitis
 Delituit : donec jam discedentibus illis,
 Se rata jam tutam defunctamque esse periclo,
 Ipsa suas ausa est morfu exagitare latebras,
 Et sibi prætentas avidè decerpere frondes.
 Quem motum ramorum, agitataque vitea tecta
 Conversi venatores cum fortè viderent,
 Illud opinati quod erat, sub fronde latentem
 Esse feram, certis miseram fixere sagittis.
 Quæ moriens, calidoque animam cum sanguine fun-
 (dens,
 Jure, ait, hoc patior : neque enim unquam lædere,
 (quæ me
 Servârat, debebant, aut tales reddere grates.

Divina ingratos homines ulciscitur ira.

Cum fugeret cerva insequentes venatores, occulit se
 sub vite : Venatoribus autem paululum prætergressis, quod
 putaret se cerva jam esse in tuto, secunda animi carpere
 pampinos & mandere cœpit. Quorum motus atque strepi-
 tus venatores convertit : atque illi, quod res erat, arbi-
 trati sub vite bestiam aliquam latere, accurrunt, &
 visam cervam jaculis configunt. Qua moriens : Merito,
 inquit, hoc mihi evenit, quæ violare non dubitârim serva-
 tricem meam.

LATRO ET MATER.

Damnatus morti latro ducebatur acerbæ,
 Digna recepturus sceleratæ præmia vitæ,
 Cui se in conspectum mater cum mæsta dedisset,
 Ingeminans tristi miserandas voce querelas,
 Ille ut eam affari est permissus, & oscula ferre,
 Maternos morfu in vultus invasit acuto;
 Totaque scævavit laceratis naribus ora:
 Detestari hominem plebs circumfusa, vocare
 Immanem parricidam, atrocissima quæque
 Dicere supplicia, & pœnarum exempla mereri.
 Audite, ille inquit, cives; neu crimine tanto
 Indicta causa immeritum damnare velitis.
 Exitii mihi namque caput, pestisque nefandæ
 Causa, hæc sola fuit: mater mihi causa mali omnis
 Solafuit, scævæque hujus mihi mortis origo,
 Jam inde usque ab studiis, atque à puerilibus annis:
 Tempore quo subreptum æqualis fortè libellum,
 Rerum ignarus adhuc & honesti nescius, ipsi
 Exhibui: læta atque alacri quæ fronte renidens,
 Dulcibus excepit furtivam blanditiis rem.
 Inde aliis porro, atque aliis per tempora furtis
 Succedentia grassatus huic scilicet arti,
 Huic vitæ generi assuevi, cui triste videtis
 Supplicium, scævæque crucis tormenta parari:
 Quæ facile evitare mihi licuisset, & esse
 Incolumi, ad mores conversa mente probatos
 Si me hæc materno imperio, flagroque salubri
 Peccantem teneris castigavisset in annis.

Exitium natis parit indulgentia patrum.

In

V A T E S.

IN populi cætu, medio privata canebat
 Vates fata foro, & quæ quemq; eventa manerent.
 Ecce superveniens securo nuntius illi
 Exposuit, fures per apertas fortè fenestras
 Illius penetrâsse domum, quæque intus erat rem
 Asportasse omnem, & vacuos, liquisse penates.
 Ille gemens, mistoque ciens suspiria fletu,
 Visurus sua damna, gradu sese inde citato
 Proripuit, cui tum media de plebe facetus,
 Cur tu aliis, inquit, prædicere fata professus,
 Non hæc ipse tibi cecinisti instantia damna ?

Qui sibi non sapit, hic sapiens mihi non erit unquam.

*Divinator in foro respondebat consulentibus, cum subitò
 nuntius illi advenit, patere fores domus ipsius, neque intus
 quicquam reliquum, sed omnem supellectilem esse direptam.
 Quo perculsus animo ille exsiliit, & curriculò ad ades suas
 contendit. Hunc conspicatus festinantem quidam : Heus tu,
 inquit, cum alienarum rerum prædictiones profiterere, cur
 tuas negligebas ?*

Obscura

A S T R O L O G U S .

Obscura astrologus graditur dum noctis in umbra
 Intentus cælo, & tacitè labentibus astris,
 Decidit in puteum : casuque afflictus iniquo
 Implorabat opem, divosque hominesque ciebar.
 Excitus accessit putei vicinus ad oras (dixit,
 Salsus homo : Et quænam hæc tua tam præpostera,
 Est ratio ? nam qui ante pedes quæ sunt sita nescis,
 Dissita tam longè profiteris sidera nosse.

*Quid rerum causas, natureque abdita queris,
 Ipse tui ipsius, propriæque oblite salutis ?*

Confectus

LEO ET VULPES.

Confectus senio leo, cùm jam quærere victum
 Venatu, ut quondam juvenis, non posset, id astu
 Decrevit facere, atque artes tentare dolosas.
 Morbum ergo simulans, in opaci faucibus antri
 Procubuit, gemitusq; dedit, cumq; undiq; ad ægrum
 Quadrupedes visendum irent; ut protinus illi
 Quæque propinquârat, rictu hanc inhiante vorabatâ.
 Hac demum multis animantibus arte peremptis,
 Visendi causa & vulpes accessit ad antrum:
 Atque à vestibulo ægrotum clamore salutans,
 Quomodo haberet, eum cautè officiosa rogavit.
 Respondente illo, se verò pessime, eamque
 Percunctante, aulæ cur non penetrare subiret;
 Suscepit vulpes, quia me vestigia terrent
 Omnia te adversum spectantia, nulla retrorsum.

Magna mala ex levibus vitat mens provida signis.

Per

A R M E N T A R I U S.

PER confragosos fortè saltus devium
 Quærens juvenum errabat armentarius,
 Quem cùm irrepertum, aliquo ab aliquo abactum
 Hædum tibi mactare vovit Jupiter, (crederet,
 Reperire furem si sibi concederes.
 Ingressus inde proximam siluam, videt
 Juvenum ibi ab leone, lacerare suum.
 Tum verò egenus consili, ac tremens metu,
 Supplex supinas sustulit cælo manus :
 Tibique, inquit, hædum voveram alme Jupiter,
 Si reperissem furem : opimum nunc bovem
 Polliceor, ejus si manus evafero.

*Humana mens, ignara fortis abdite,
 Nocitura sæpe pro salubribus petit.*

*Bubulcus amiserat vitulum de armento, quod custodire
 debebat. Tum ille silvas & solitudines omnes obire, &
 requirere vitulum. Sed multa opera & labore magno ne-
 quicquam absumto, votum Jovi fecit, se hædum illi casu-
 rum, si esset sibi fur ostensus, qui vitulum rapuisset. Ibi
 fortè delatus in saltum, videt leonem, à quo mandebatur
 vitulus. Ad cujus conspectum ingenti formidini percitus
 bubulcus : Magne, inquit, Jupiter, reperto vituli fure hæ-
 dum me tibi ex voto debere confiteor, sed nunc opimum bo-
 vem à me accipe, & ex illius vi atque unguibus me eripe.*

Arva

LUPUS ET MULIER.

ARva cùm jejunos olim pervagaretur lupus,
 Ad tugurium venit, unde vagientem puerulum,
 Huicq; matrem comminantem sanè acerbè exaudiit,
 Flere ni desineret, illum tradituram se lupo.
 Serio istæc elocutam mulierem ratus lupus,
 Jam sibi expectabat objici contumacem puerulum.
 Multam in horam sic moratus, rursus audit mulierem
 Voce blanda, & ad soporem provocandum tinnula
 Dicere infanti : Bono animo es nate mi dulcissime:
 Nam lupum, si raptor ille huc venerit, mactabimus.
 Hic lupus tum denique omni destitutus spe sua,
 Tristis in silvas recedens, Pro supreme Jupiter,
 Alia dicunt, alia faciunt hinc mortales, ait.

VESPERTILIO ET MUSTELIA.

L Apſam ex aëre avem, cui ſero ab vespere nomen,
 Cum mustela rapax lanſare inſenſa pararet,
 Hæc vitæ uſuram ſupplex, veniamque petebat.
 Olli mustella ſe parcere poſſe negante,
 Quod cunctis natura inimica volucris eſſet,
 Illa implumem alvum lactantiaque ubera pandens.
 Atque ita non volucrem, ſed murem ſe eſſe profeſſa,
 Dimiſſa eſt ſoſpes, & aperto reddita cælo.
 Hæc eadem in rapidos paulo poſt incidit unguis
 Alterius muſtellæ : & ab hac quoque mittier orans
 Audiit æternum cum muribus eſſe duellum
 Muſtellis, proin ſpem veniæ deponeret omnem.
 Illa ſed oſtentans tenues, pennæ alitis inſtar,
 Membranas tergo hærentes, ſeſe eſſe volucrem.
 Non murem aſſeruit : dimiſſaque rurfus in auras,
 Sic commutato bis nomine naſta ſalutem eſt.

*Non unam ſemper rationem inſiſtat agendi,
 Qui vitare cupit varii diſcrimina caſus.*

APÈR ET VULPES.

DEntes retusos arbore exacuens aper
 Satagebat : atque hunc fortè præteriens via
 Vulpes rogavit, cur sine ulla prælii
 Necessitate acuere dentes tenderet.
 Non abs re ego, inquit ille, sic facio ô bona :
 Nam cùm ingruit periculum & adversarius
 Ad sanguinis, vitæque discrimen vocat,
 Haud sanè acuere tum vacat dentes mihi.
 Itaque otii & securitatis tempore
 Arma apparo, gerenda cùm usus venerit.

*Parens animo contra iniqua casuum,
 Aut vincet illa, aut fortius certè feret.*

Gallina

GALLINA ET HIRUNDO.

GAllina cùm serpentis ova nacta esset,
 Ea diligenter fovit, atque ab iis fœtus
 Exclufit, id prætervolans eâ fortè
 Hirundo conspicata, Cur, ait, demens
 Hos alere tendis, qui ubi adoleverint, abs te,
 Tuoque capiti injuriam auspicabuntur.

Hominem improbum promôris, ipse te evertet.

Quidan

CANES DUO ET COQUUS.

Quidam hospitem accepturus, huic convivium
 Lautum profusis apparabat ferculis.
 Canis quoque ejus, cū suum æqualem canem
 Vocasset, in culinam herilem subsequi
 Se jussit: is tam splendida spectans dapes,
 Papæ, quot, inquit, hîc voluptates novæ?
 Quantum repentē gaudii oblatum est mihi!
 Quā multa video, quāque opima fercula!
 Quorum omnium jam implebor; & pulchrē satur
 Famem universo hoc triduo non sentiam.
 Hæc cū secum agigaret, & caudam simul
 Motaret alacrem ludibundus, utpote
 Favore fidens qui vocatoris sui,
 Jam delicatas spe voravisset dapes;
 Coquus hunc repentē pedibus arreptum, gravi
 Emisit altas per fenestras impetu.
 Qui afflictus, atque perditus, æns, ejulans
 Cū abiret inde, huic alius occurrens canis,
 Ut opiparē cenatus esset, quæsit.
 Sanè, inquit ille, tam madens, atque ebrius
 Revertor, ac distentus, ut ne ipsam quidem,
 Qua ingressus inde sum, viam animadverterim.

*Qui pollicetur omne de alieno tibi
 Benefacere, huic tu, si sapias, ne fidiro.*

SIMIUS ET VULPES.

Quadrupedum in cœtu cùm saltavisset honestè
 Simius, hunc illæ regem dominumque creârunt.
 Tacta sed invidia & sensu livoris iniqui,
 Vulpes vafra, novum instituit pervertere regem.
 Atque observatis ad opacum cassibus antrum,
 Huc illum adduxit, tanquam ostensura repertum
 Ab se thesaurum, qui lege & moribus ipsi
 Deberetur uti regi, rerumque potenti.
 Credulus ille dolis inductus, & arte pelasga,
 Inconsultiùs approperans, in vincula sese
 Induit infelix, & opertis cassibus hæsit,
 Serò animadversas fraudes, & perfida vulpis
 Consilia incusans. Cui vulpes, O bone, dixit,
 Tu ne isto malè sano animo, tu sensibus istis
 Quadrupedum rex esse audes, sceptrisque potiri ?

Ostendit commissus honos, quàm quisque probandus.

Vulpes

VULPES, ASINUS ET LEO.

Vulpes, & asinus societate contractâ,
 Simul in ferarum lustra iere venatum.
 Iis cùm leo occurisset, ilicet vulpes,
 Tanto in metu periculoque deprensa,
 Suas ad artes militiamque confugit.
 Seorsum ab asino nam leone convento
 Atque impetrata impunitate pro sese,
 Ei tradere actum comparem suum pacta est :
 Pauloque post, absconditos ibi fortè
 Improvidum alinum vasfra duxit in casses.
 Leo, qui videret prædam eam sibi in tuto,
 Prius apprehensam ventre condidit vulpem ;
 Dein verò ad asinum versus, hunc quoque absumsit.

*Invisus adeo est proditor, graves ut det
 Iis sæpe pœnas, unde præmium sperat.*

*Initiit amicitiam cum asino vulpes, atque ita communiter
 exiere venatum. Cum autem leonem conspexisset vulpecula,
 verita ut evadere cursu posset, calliditate periculum vitare
 tentat, & ad leonem accedens paciscitur vitam suam pro
 asini proditiōe. Leo tum quidem vulpi vitam promittit :
 Illa verò in laqueum inducit asinum, in quo captus cùm
 hereret, neque ansfugere posset, capit prius vulpem leo,
 atque ita ad devorandum otiose asinum accedit.*

F O R M I C A.

Formica, quæ nunc est, homo fuit quondam,
 Agro colendo continenter incumbens ;
 Nec secius, silente nocte, furtivas
 Fruges propinquis sæpe devehens arvis ;
 Avidoque semper omnia horreo condens.
 Abominatus Júpiter, sub humanâ
 Specie ac figura tam nefarium monstrum,
 In hujus illum membra vertit insecti,
 Formica quæ nunc dicitur ? sed ut formam
 Mutavit oris, non refinxit & mores :
 Etenim rapinis nunc quoque arva divexat :
 Et insolentes ex agris agit prædas,
 Cupida, & tenax, semperque parca quæsit.

Eadem manet natura sorte mutatâ.

Quam animantem formicam nominamus, eam fuisse
 quondam mortalem humani generis accepimus, exercuisse
 autem agriculturam, in cuius assiduo studio & summa cu-
 piditate, vicinis & res & frumenta subtrahere clanculum
 soleret. Qui cum, ut fit, furi multa quotidie mala im-
 precarentur, motus tandem Júpiter communi execratione,
 in animantem, quæ, ut diximus, formica nominatur,
 convertit furacem agricolam. Non tamen unâ cum specie
 mores quoque mutati fuere, nam formica nunc quoque
 rura frequentat, & alienos labores ipsa percipit atque
 recondit.

Asinus

ASINUS ET EQUUS.

A Sinus beatum existimaverat quondam
 Equum, quod affluenter hordeo pastus,
 Habitusque semper eleganter, & lautè,
 Cutis nitore, obeliate membrorum,
 Curam in se herilem, gratiamque præferret :
 Cum ipse interim ne vilibus quidem posset
 Paleis famem, & jejuna viscera implere,
 Præsertim iniqua sarcina fatigatus.
 Sed enim, coorto fortè bellico motu,
 Cum armis opertum hero insidente vidisset
 Equum apparari ad pugnam, & acriter sæpe
 Calcaribus vexatum in hostium turmas
 Agi ; unde vulneratus, & gravi casu
 Collapsus, animam vix trahebat afflictam ;
 Sententiam mutavit ; suam sortem
 Præ ejus miseria rursus haud malam duxit.

*Periculosum divitum statum spectans,
 Pauperiem, & arctam disce amare fortunam.*

Videbatur asino beatus esse equus, qui tam accuratè & copiose pasceretur, cum sibi ne palea quidem post maximam defatigationem abunde præberentur. Fortè autem bello exorto, cum in prælium ab armato equus ageretur, & circumventus ab hostibus post multiplices labores pugna, tandem saucius, collaberetur : Hæc igitur omnia conspicatus asinus, quàm paullo ante fortunatum esse equum censuerat, tam miserum & infelicem tum esse judicabat.

M O N E D U L A.

P Astor præhensæ ab se pedem monedulæ
 Pilo alligavit ; atque eam gnato suo
 Puerile quî cum luderet, munus dedit,
 Quæ vitam eam pertæsa, cum primum fugæ,
 Occasio est oblata, cum vinculo avolans
 Se in arborem, suumque nidum contulit.
 Circumvolutæ verò ramis vinculo,
 Sese expedire ad evolandum non valens,
 Cum instare mortem jam videret, hei mihi,
 Lacrymans, ait, gemensque, quæ sat commodam
 Heri mei gravata consuetudinem,
 Me me ipsa libertate, vitæque exui.

*Incommodorum sæpe leviorum fuga
 In calamitates maximas incurritur.*

*Captam quidam monedulam alligatam filo devincto ad
 pedem illius donat filiolo suo cum qua luderet. Illa impa-
 riens humana consuetudinis occasionem nata in silvas avo-
 lat, implicito autem filo arboris ramis, cum jam fame sibi
 moriendum intelligeret : Me miseram, inquit, & stoli-
 dam avem, quæ hominum servitutem fugiens in mortem
 & exitium me conjecerim.*

Hiberna

HERUS ET CANES.

Hiberna nimbo continente tempestas
 Quendam suo deprendit in suburbano
 Is primum oves, tandem comedit & capras :
 Postremò tempestate perseverante,
 Operarios quoque institit boves vesci.
 Quod ubi canes videre, territi sanè,
 Interque sese clam timore mullantes,
 Quantum potest fugiamus, inquirunt : nam qui
 Ne operariis pepercerit quidem bobus,
 Nobisne cum putamus esse parsurum ?

Caris iniquus, esse cui potest equus ?

*In prædio sub urbe quidam tempestate inclusus primum
 ovibus mactatis vitam sustentavit : mox durante illa, ne
 à bobus quidem aratoribus abstinuit. Quæ cum canes fieri
 viderent, consilium inter se aufugiendi illinc inierunt,
 quòd non sperare posse viderentur, ibi locorum se tutos fu-
 turos, ubi bobus aratoribus non parceretur.*

AGNUS ET LUPUS.

STans in supremo culmine agnus ædium
 In transeuntem probra jactabat lupum,
 Quæcumque in improbam & voracem bestiam,
 Sævam atque sanguinariam dici queunt,
 Olli quæta mente subridens lupus,
 Non tu mihi maledicis, inquit, ô bone,
 Sed iste, quo confidis, excelsus locus.

*Adversus homines prapotentes, & graves,
 Tenuibus animos tempus addit, & locus.*

Leonis

ASINUS ET VULPES.

I Eonis olim pelle asellus indutus
 Reliquas quadrupedes territans vagabatur :
 Vulpi quoque obviæ insolenter insultans,
 Terrere & hanc tentavit : illa quæ ignavum
 Rudentis ejus fortè murmur audisset;
 Tua, inquit, ista horrenda torvitas oris
 Gravi profectò me pavore complêsset,
 Nisi, qui leo esses, te rudente cognôssem.

*Indolens idem, atque arrogans, suo semet
 Sermone & ignorantiam suam prodit.*

Exulceratus

ASINUS CORVUS ET LUPUS.

EXulceratus dorsum asellus errabat
 Per prata : cujus ulcera advolans corvus
 Tundente rescindebat improbus rostro.
 Rudebat ille, fœda labra distorquens :
 Crebrosque calces præ dolore jactabat.
 Morsum ulcerum repetente sæpius corvo,
 Spectaculum sanè elegans agasoni
 Visum, ut profusos solveretur in risus.
 Quod intuens è proximâ lupus silvâ,
 Me miserum, ait, quem si vel eminus tantùm
 Vident, acerbè persequuntur ; huic vero
 Noxam quoque admittenti amanter arrident.

Asinus pascebatur quodam in prato : hujus in exulceratum dorsum involat corvus, & tundit rostro sauciam cutem. Tum asinus igitur rudere & subfilire. At agitatè ridere. Prateriens autem fortè lupus & hac cernens, O nostrum infortunatum genus, inquit, quos omnes ad primum conspectum clamoribus & armis insectantur ! isti autem, corvum significans, impunè licet asini pellem pectere, atque insuper etiam arridentur.

M E R C U R I U S.

Mercurium ab alto misit olim Jupiter,
 Artificibus medicamen ut mendacii
 Misceret : ille diligenter id terens
 Ad constitutum mentē mensuræ modum,
 Circumtulit, partemque cuique miscuit.
 Solus supererat sutor : & medicaminis
 Multum etiam erat quod universum illi Deus
 Ipso ebibendum præbuit mortario.
 Hinc factum, ut omnis mentiatur artifex,
 Sed sutor illo in genere præstat omnibus.

Via

BUBULCUS ET HERCULES.

Via in lutosa prægrave hæserat plaustrum,
Mersis ad usque axem rotis.

Nihil hic bubulcus providere, nec sese

Opi ferendæ accingere :

Tantum sedens, suamque conquerens sortem,

Magnum invocabat Herculem.

Cui nube subtus candida Deus, præstò

Fuit, & monere hæc institit :

Age, inquit, & tu enitere ipse per tete,

Atque id, quod in te est, expedi :

Stimula boves, humerisque promove plaustrum.

Tum demum agentem gnaviter

Vocatus adiuvabo, vique cælesti

Humana vota prosequar.

Vigilando, agendo, providendo quod possis.

Paratur è celo favor.

Bubulcus onustum lignis plaustrum domum agebat : quod cum in lutosa via & salebris hereret & retineretur, cœpit ille otiose astans deos deasque in auxilium advocare, praeque ceteris, quem maxime propter celebratum vulgò robur colebat, Herculem. Tum illi se Herculem conspiciendum obtulisse ferunt, & his verbis corripuisse stolidam ignaviam ipsius : Rotis manus, ô bubulce, applica, & stimulum bobus admove, & deorum deinde opem poscito, ne si tu cesses, dii frustra invocentur. Unde & proverbium natum.

Manum admoventes invocate numina. Et hoc :

Aliquid & ipse agens fac invoces deos.

Jupiter

M O M U S.

Jupiter & Neptunus, & artibus inclyta Pallas.
 Certavere olim, quis eorum pulchrius orbi
 Quid daret, ergo hominem speciosum rector Olympi,
 Diva domum, falsæ taurum rex edidit undæ.
 Tum Momus iudex accitus, & omnia jussus
 Contemplarier, atque æquâ perpendere lance :
 Is primum in tauro reprehendere cornua cœpit,
 Quòd fronti hærerent : etenim consultius armos,
 Acrior unde ictus foret, armatura fuisse.
 Tum sensum mentemq; hominis sub pectore clausam
 Carpere : quanto illam melius potuisse vel extra
 Constitui, vel per patulam apparere fenestram ;
 Ut meditata ejus penitus novisse liceret.
 Postremo damnare domum, vitiique notare,
 Mobilibus quòd nixa rotis non esset, ut una
 Cum domino externas proficisci posset in oras,
 Vicinumque malum effugio vitare parato.

Damnari, carpique etiam rectissima possunt.

Regnum

ARBORES ET RHAMNUS.

Regnum olim olivæ detulerunt arbores,
 Et valida latè sceptrâ gentis frondæ.
 Quibus illa, quæ contenta forte esset sua,
 O amice, ait, meam ne pinguetudinem,
 Dis atque hominibus expetitam, deferam,
 Ut imperem regnique curis macerer?
 Ite, oro, & alii sarcinam hanc imponite.
 Rejectæ eunt ad ficum: uti regnet, rogant:
 Quæ & ipsa, per se læta nativis bonis,
 Egone ut meam dulcedinem, & suavissimos
 Fructus, saporis mellis Hiblæi pares,
 Angore mutem, quo hic honos exuberat?
 Re rursus infecta hæsitabundæ arbores
 Vitem quoque statuere tentandam sibi.
 Ea tum nigranti concolores purpuræ
 Uvas onustos explicans per palmites,
 Videtis, inquit, has opes, hanc copiam,
 Hoc delicatum torracemorum decus,
 Deo unde hominibusque humor acceptus fuit?
 Hæc dona opima, hæc tanta naturæ bona
 Ut deferam, vos estis auctores mihi?
 Tum verò me omnes omnium stultissimam
 Existimârunt, arborum, si id fecero,
 Quo me ipsa perdam, cæteris ut consulam.
 Hæc illa: at hæc, jam supplicandi rædio
 Fessæ, ac labore, Rhamno honorem deferuunt.
 Elatus ille regio fastu, ac tumens,
 Si rex, ait, sum vester, ad me accedite

Omnes,

Omnes, & umbra sub mea confidite.
 Ni id feceritis, rapidus ignis, nemini
 Parsurus, ex me erumpat, atque ipsas quoque
 Excelsiores hauriat Libani cedros.

*Aliis praesse optabile iis tantummodo est,
 Libidini servire cui volunt suae.*

Bona

S P E S.

Bona universa Jupiter coegerat
 In dolium ; idque sanè opertum sedulo
 Mortali amico deinde commendaverat.
 Is gestiens, quid intus esset, visere.
 Cum operculum amovisset, in cælum ilicò,
 Cuncta evolârunt : spes modò hæsit in labro :
 Hinc in bonorum sola defectu omnium
 Mortalibus spes alma nunquam deficit.

Simulacrum

ASINUS SIMULACRUM GESTANS.

Simulacrum asellus bajulans argenteum,
 Cùm id transeuntes flexo adorarent genu,
 Sui hoc honoris gratia est fieri ratus.
 Jamque insolenti elatus arrogantia,
 Nolebat asinus esse, donec aspero
 Probè dolatus fuste clunes, audiit.
 O stulte, non es tu deus, sed fers deum.

Se norit hominem, qui magistratum gerit.

CASSITA.

A Les est cassita, summum pileata verticem,
 In segetibus nidulari sueta, & ova excludere
 Fermè in anni tempus illud, filios ut puberes,
 Appetente messe, primis instruat volatibus.
 Fortè tempestiviora legit hæc quondam sata :
 Itaque flavescente segete pulli adhuc implumibus
 Egredi materna tecta non valebant artubus.
 Igitur ad cibum parandum sæta proficiscens foras
 Monuit hos, si quid viderent, si quid audirent novi,
 Sedulo ut renunciare cuncta meminissent sibi.
 Ecce dominus segetis illuc venit, & gnatum vocans ;
 Cernis hæc maturuisse, & postulare jam manus ;
 Proinde cras ubi diurnum fulsurit crepusculum,
 Ito, ait, rogato amicos mutuam, in messem hanc, opem.
 Anxii pulli reversæ matri id ipsum nunciant :
 Illa eos esse otiosos, atque securos jubet :
 Non enim messem futuram, dum ille amicis fideret.
 Postero die profecta rursus ad pastum alite,
 Dominus opperitur illos, quos vocari jusserat :
 Sol inardescit : nihil fit : præstò amicus nullus est.
 Tum ille gnato, Isti amici nostri, ait, sunt desides :
 Quin ad affines rogandos, & propinquos pergimus,
 Tempori cras ad metiendum præstò uti nobis sient ?
 Rursus hoc pulli parenti territi renunciant.
 Mater illos tum quoq; esse sine metu & cura imperat,
 Vos modo, inquit, adnotate diligenter omnia,
 Quæq; dicentur per illum, quæq; sient denuò.
 Alia lux exoritur : ales pabulatum provolat.
 Ille vir bonus propinquos frustra, & affines manet.
 Quos jubens tandem valere, filio edixit suo,

Ut duas deferret illuc luce falces postera :
 Tu tibi unam sumito, inquit, alteram ipse sumpsero :
 Rem geremus Marte nostro, & copiis domesticis.
 Hoc ubi rescivit ales, ilicet pullis ait : (feram :
 Nunc profectò providendum est, vos ut aliò trans-
 Nam seges cras demetetur ista certo certius :
 Quando is ipse, cuja res est, illam agendam suscipit.

*Hoc erit tibi argumentum semper in promptu situm,
 Nequid expe Res amicos, quod tute agere posses.*

V U L P E S · E T · S I M I U S .

A Nimalium potitus imperio leo,
 Ea exulare è finibus regni sui,
 Honore caudæ quæ carerent, iusserat.
 Pavēfacta vulpes, ire in exilium parans;
 Jam colligebat vasa: cui cum simius,
 Ad regis imperata jam vertens solum,
 Non pertinere edictum ad illam, diceret,
 Quæ tantum haberet caudæ, ut & superforet.
 Verum, inquit illa, dicis; & rectè admones;
 Sed qui scio, inter illa quæ cauda carent,
 An me leo numerare vel primam velit?

*Cui vita sub tyranno agenda contigit,
 Insons licet sit, plectitur saepe ut nocens.*

Fundam

RUSTICUS ET JUPITER.

Fundum colendum rusticus quondam ab Jove
 Conduxit æqua parte cum illa fructuum,
 Hac lege, ut omnem ad ipsius nutum Deus,
 Ad rustici, inquam, jussa summus Jupiter
 Plueret, serena faceret, auras mitteret.
 Ita deinde fundus sedulo est cæptus coli :
 Sata provenire, & aucta culmis surgere :
 Præstante pactas temporum vices Deo :
 Et ad imperata, nunc citum Favoniis,
 Nunc uvidum exhibente, nunc sudum aëra.
 Fit ecce messis : qua spem hiantis rustici
 Vanis aristis sterilis elusit seges.
 Subrisit, & jacturam eam haud ægrè tulit
 Qui templa cæli torquet, & terræ sola.
 Sed specimen ut prudentiæ suæ daret,
 Vides bone, ait, agricola, quid profecerint
 Abs te institutus annus, & cultum solum :
 Parente semper me tibi, & semper tua
 Obnoxii ad vota tempestatibus.
 Nunc si placet, videamus annum hunc proximum :
 Tu arato, tu sarrito, tu occato ut soles :
 Me sine supernè regere, & arbitrio meo
 Ventos ciere, nubilum & sudum dare :
 Mea faxo videas ratio quàm præstet tuæ,
 Hæc Jupiter : cui cum annuisset rusticus,
 Anno insequenti versus ordo temporum
 Læto replevit vacua proventu horrea,
 Ex illo omisit homo Deo præscribere :
 Bonique cuncta, quæ illæ præstat, consulit.

LEO LUPUS ET VULPES.

Agrum leonem quadrupedes invifere,
 Ceffante fola vulpe, jam omnes inerant,
 Ibi regi: aures credulas nactus lupus
 Calumniari & carpere abfentem inftitit:
 Quid eam impedire, quid morari, quò minus
 Venirer ægrum r gem & ipfa vifere,
 Nifi contumacem fpiritum, & fuperbiam,
 Qua gloriam de rege contempto petat?
 Interea ad ipfa jam perorantis lupi
 Extrema fermè verba vulpes adfuit,
 Ita ut probè omnem vafra rem conjecerit,
 Infremuit ira incenfus in vulpem leo:
 Quæ fe tamen gravi ex pavore colligens,
 Defenfionis impetrato tempore,
 Causam fuam eft exorfa in hanc fententiam:
 Generofe rex, quis, inquit, eft ex omnibus;
 Quicunque in hunc coiere regalem fpecum,
 Qui pro falute tam laborârit tua;
 Quantum ego, per omnes mifera quæ terras ii,
 Omnes medentes, fana confului omnia,
 Uti remedium quærerem regi meo:
 Tandemque reperi, juffa proferre ilicò,
 Ut, inquit, involvare detracta recens
 Et adhuc calente pelle viventis lupi.
 Sinè facile medicamen eft, inquit leo;
 Lupus ecce adelt: viventem eum deglubite.
 Quo facto, amaris illa cùm facetiis
 Converfa femivivum ad adverfarium,
 Cur nudum, ait, te in publico video lupe?
 An fortè fieri vis palæftrita è coquo?
 Sic eat, herili quifquis olim gratia
 Abuti ad innocentium peftem volet.

PATER, FILIUS ET ASINUS.

Pater senex, & gnatus adolescentulus
 Venalem asellum ad proximæ urbis nundinas
 Nulla gravatum præ se agebant sarcina.
 Hos intuens qui fortè proximè viam
 Arabat, irridere cæpit rusticus:
 Quod, ut tenellos pædagogi heros solent,
 Ita ipsi asellum feriatum ducerent,
 Alter senex planè, alter adolescentulus,
 Ætate uterque cui vehiculo opus foret.
 Hæc perpulere obnoxium dictis patrem
 Uti juberet filium conscendere,
 Ecce alius illis obvius reprehendere
 Senem institit, quòd obsequens nimis pater
 Juvenem atque validum filium sineret vehi,
 Iter ipsi pedibus faceret infirmus senex.
 Hæc verà visa: hic filio jussu pater
 Descendere, ipse insedit usque ad transitum
 Vici ad viam jacentis: ejus incolæ
 Notare pro se quisque cœperunt senem,
 Quod adhuc virenti ætate vir, alacer vicens
 Veheretur ipse; at filium tenellulum,
 Per tantum itineris, cogeret pedibus sequi.
 Hanc ille tantam sustinere non valens
 Invidiam, aselli clunibus gnatum jubet
 Post se insilire, atque onere duplicato vehi.
 Ibi tum viator, fortè misericordia
 Commotus asini, valde, ait, vile hoc tibi est
 Animal pater, qui id tam sinistrè perdere
 Vasta duorum mole tendis corporum.
 His ille tot pugnantibus sententiis

Distractus animum, incertus hæsit consili:
 Cum, non inani, non onusto tot modis
 Asino per omnes reprehendentum vices,
 Sine lite posset aut querela progredi.
 Tandem experiri & hanc quoque placuit viam:
 Inter supini ut colligatos indito
 Pedes aselli palo, eum ipsi pendulum
 Ferrent; ita humeris prægrave attollunt onus.
 Tum verò ad illud tam insolens spectaculum
 Affusa multitudo commeantium
 Risu emoriri, insanum utrumque dicere,
 Vexare salibus, sed magis multo senem.
 Tum denique ille ira impotenti percitus,
 Præcipitem asellum in maximam malam crucem
 Ab aggere alto in proximum flumen dedit.

*Plerumque qui placere se cunctis studet;
 Et se ipse ledit, nec satis cuiquam placet.*

I N D E X

INDEX

Fabularum Alphabeticus.

A

A Gnus & Lupus.	87
Anguilla & Serpens.	28
Anser & Cygnus.	25
Aper & Asinus.	54
Aper & Vulpes.	78
Apollo & Deceptor.	42
Arbores & Rhamnus.	93
Armentarius.	75
Asinus Leo & Vulpes.	82
Asinus & Vulpes.	88
Asinus & Lupus	4
Asini duo.	6
Asinus Simius & Talpa.	32
Asini & Jupiter	51
Asinus & Aper.	54
Asini Pullus & Lupus.	55
Asinus	

INDEX.

<i>Asinus Dominos mutans.</i>	69
<i>Asinus & Equus.</i>	16, 84
<i>Asinus Corvus & Lupus.</i>	89
<i>Asinus simulacrum gestans.</i>	95
<i>Asinus Pater & Filius.</i>	100
<i>Astrologus.</i>	73
<i>Avarus.</i>	48
<i>Anceps & Cossita.</i>	41
<i>Aves & Pica.</i>	46

B.

B <i>Ubulcus & Hercules.</i>	91
---	----

C.

C <i>Anis Gallus & Vulpes.</i>	30
<i>Canis & Herus.</i>	52
<i>Canes & Herus.</i>	86
<i>Canis & Lupus.</i>	29
<i>Canis & Caro.</i>	53
<i>Canis & Cornix.</i>	12
<i>Canis & Sus.</i>	9
<i>Canes duo & Coquns.</i>	80
<i>Caxes duo.</i>	67
<i>Canna & Oliua.</i>	55
<i>Carbonarius & Fullo.</i>	63
<i>Caro & Canis.</i>	53
<i>Cassita.</i>	96
<i>Cassita & Anceps.</i>	41
<i>Caprea & Leo.</i>	5
<i>Cervus & Hinnulus.</i>	23
<i>Cervus</i>	

INDEX.

<i>Cervus & Vitis.</i>	70
<i>Cicada & Formica.</i>	7
<i>Cochlea & Jupiter.</i>	57
<i>Cochlea.</i>	34
<i>Coquns & duo Juvenes.</i>	33
<i>Coquns & duo Canes.</i>	80
<i>Cornix & Hirundo.</i>	35
<i>Cornix & Canis.</i>	12
<i>Corvus Asinus & Lupus.</i>	89
<i>Corvus & Mater.</i>	13
<i>Corvus & Vulpes.</i>	20
<i>Corvus & Serpens.</i>	24
<i>Cygnus & Anser.</i>	25

D.

D <i>Eceptor & Apollo.</i>	42
<i>Delphus & Simius.</i>	38
<i>Dies festus & profectus.</i>	21

E.

E <i>Quus & Asinus.</i>	6,84
<i>Eques & Rusticus.</i>	15
<i>Erinaceus & Vulpes.</i>	17

F.

F <i>Elus & Gallus.</i>	43
<i>Feles & Mures.</i>	49
<i>Filius Pater & Asinus.</i>	100
<i>Filii & Pater.</i>	47
<i>Formica.</i>	

INDEX.

<i>Formica.</i>	83
<i>Formica & Cicada.</i>	7
<i>Fullo & Carbonarius.</i>	63

G.

G <i>Allus Canis & Vulpes.</i>	30
<i>Gallus & Feles.</i>	43
<i>Gallina & Hirundo.</i>	35
<i>Grus & Lupus.</i>	56

H.

H <i>Ercules & Bubulcus.</i>	91
<i>Herus & Canis.</i>	52
<i>Herus & Canes.</i>	86
<i>Hinnulus & Cervus.</i>	23
<i>Hirundo & Cornix.</i>	35
<i>Homo & Satyrus.</i>	58

I.

I <i>astator.</i>	64
<i>Iupiter & Asini.</i>	51
<i>Iupiter & Rusticus.</i>	98
<i>Iupiter & Cochlea.</i>	57
<i>Iupiter & Minerva.</i>	2
<i>Juvenes duo & Coquus.</i>	33

L.

L <i>atro & Mater.</i>	71
<i>Larva & Vulpes.</i>	66
	<i>Leo</i>

INDEX.

<i>Leo & Vulpes.</i>	74, 18
<i>Leo mente captus & Caprea.</i>	5
<i>Leo Lupus & Vulpes.</i>	99
<i>Leo Asinus & Vulpes.</i>	82
<i>Lignator & Mercurius.</i>	62
<i>Lupus & Canis.</i>	29
<i>Lupus & Agnus.</i>	87
<i>Lupus & Asinus,</i>	4
<i>Lupus & Asini pullus.</i>	55
<i>Lupus Leo & Vulpes.</i>	99
<i>Lupus Asinus & Corvus.</i>	89
<i>Lupus & Mulier.</i>	76
<i>Lupus & Grus.</i>	56
<i>Lupus & Vulpes.</i>	49

M.

M <i>Ater & Corvus.</i>	13
<i>Medicus & Mulier.</i>	68
<i>Mercurius.</i>	90
<i>Mercurius & Lignator.</i>	62
<i>Mercurius & Statuarius.</i>	36
<i>Mergus rubus & Vespertilio.</i>	11
<i>Minerva & Jupiter.</i>	2
<i>Momus.</i>	92
<i>Monedula.</i>	85
<i>Monedula & Pavo.</i>	22
<i>Mors & Senex.</i>	10
<i>Mulier & Medicus.</i>	68
<i>Mulier & Lupus.</i>	76
<i>Mulus.</i>	31
<i>Mures.</i>	47
<i>Mures</i>	

INDEX.

<i>Mures & Feles.</i>	59
<i>Musca.</i>	14
<i>Musca & Quadriga.</i>	45
<i>Mustela & Vespertilio.</i>	77

O.

O <i>Liva & Canna.</i>	50
<i>Olla dra.</i>	1

P.

P <i>Ater & Filii.</i>	37
<i>Pater Filius & Asinus.</i>	100
<i>Pavo & Monedula.</i>	22
<i>Pica & Aves.</i>	46
<i>Pullus & Asini Lupus.</i>	55
<i>Puer & Scorpins.</i>	26

Q.

Q <i>Uadriga & Musca.</i>	45
--------------------------------------	----

R.

R <i>Ana dua Sitientes.</i>	39
<i>Rana dua Vicine.</i>	40
<i>Rhamnus & Arbores.</i>	93
<i>Rubus & Vulpes.</i>	65
<i>Rubus Vespertilio & Mergus.</i>	11
<i>Rusticus & Eques.</i>	15
<i>Rusticus & Jupiter.</i>	98

Satyrus

I N D E X

S.

S <i>Atyrus & Homo.</i>	58
<i>Senex & Mors.</i>	10
<i>Scorpius & Puer.</i>	26
<i>Serpens & Anguilla.</i>	28
<i>Serpens & Corvus.</i>	24
<i>Simius & Delphus.</i>	38
<i>Simius & Vulpes.</i>	81, 97
<i>Simius Talpa & Asinus.</i>	32
<i>Spes.</i>	94
<i>Statuarius & Mercurius.</i>	36
<i>Sus & Canis.</i>	9

T.

T <i>Alpa Simius & Asinus.</i>	32
<i>Turdi.</i>	8

V.

V <i>Ates.</i>	72
<i>Vespertilio & Mustela.</i>	77
<i>Vespertilio Rubus & Mergus.</i>	11
<i>Vir & Uxor Submersa.</i>	27
<i>Vitis & Cervus.</i>	70
<i>Vulpes.</i>	61
<i>Vulpes & Aper.</i>	78
<i>Vulpes & Aquila.</i>	60
<i>Vulpes & Asinus.</i>	88
<i>Vulpes</i>	88

INDEX.

<i>Vulpes Afians & Leo.</i>	82
<i>Vulpes & Corvus.</i>	20
<i>Vulpes & Erinaceus.</i>	17
<i>Vulpes Gallus & Canis.</i>	30
<i>Vulpes & Larva.</i>	66
<i>Vulpes & Leo.</i>	74, 18
<i>Vulpes & Lupus.</i>	49
<i>Vulpes Lupus & Leo.</i>	99
<i>Vulpes & Rubus.</i>	65
<i>Vulpes & Simius.</i>	81, 97
<i>Vulpes & Uva.</i>	19
<i>Vulpes vota mutans.</i>	44
<i>Uva & Vulpes.</i>	19
<i>Uxor Submersa & Vir.</i>	27

FINIS.